

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 70^e JAARGANG NO.11, NOVEMBER 2009

ONZE VOGELS

Vogel

copy

Biodiversiteit 1

Onder "biodiversiteit" verstaan we in het algemeen een grote verscheidenheid aan planten en dieren in de natuur. Voor vogelaars zal daarbij de belangstelling vooral uitgaan naar de verscheidenheid van vogels. Vele verschillende soorten vogels met allemaal hun eigen specifieke bijzonderheden. Meestal gaat de belangstelling van de vogelaar nog wat verder en krijgt ook de natuurlijke voeding van de vogels daarbij aandacht. Dat zou een uitvoerige lijst kunnen opleveren.

Denk maar aan de vele prooidieren, zoals wormen, rupsen, muizen, insecten en vissen. Ook planten en bomen leveren hun bijdrage in de vorm van knoppen, bessen en zaden. Deze opsomming is slechts bedoeld om aan te geven dat biodiversiteit vooral breed gezien moet worden. Deze biodiversiteit kun je ook goed waarnemen, in eigen tuin, de naaste omgeving of de regio.

Aldoende, ontstond de behoefte om over dit onderwerp het een en ander op papier te zetten. Dit onderwerp is echter nogal omvangrijk, zodat ik in dit eerste deel vooral meer de gevoelsmatige kant wil belichten.

Verdwenen uit achtertuin

Waarnemen doen vogelaars veelal in het veld, vaak uit praktisch oogpunt in de eigen omgeving of regio. Regelmatig waarnemen is een voorwaarde, omdat daarmee de verzamelde gegevens betrouwbaarder zijn. Als gevolg van onze waarnemingen kan ik u melden, dat wij als bewoners van de Kempische zandgronden, dit jaar de kneu hebben moeten afvoeren als broedvogel.

Enkele waarnemingsfeiten ter onderbouwing:

Gedurende het voorjaar en de aansluitende zomer was er niet één zingende kneu te bespeuren. Een belangrijk kenmerk om een vogelsoort als broedvogel te kunnen aanmerken.

De nazomer is een periode dat melde, zuring, koolzaad, herik e.a. planten volop zaden dragen. Ook waren inmiddels de graanpercelen geoogst. Toch waren nergens, maar dan ook nergens op deze voor de kneu zo geëigende plaatsen, kneuen aanwezig. Daarmee is mijn melding dan ook dubbel gecheckt.

Heeft melden zin?

Een terecht vraag. U denkt misschien: "Kneu verdwenen als broedvogel, nou en, wat dan nog?" Je kunt dit relativeren. Misschien alleen in deze streek? Misschien komen ze volgend jaar terug als broedvogel? Misschien is er elders juist een toename van broedparen? We weten het allemaal niet zo precies! Maar als signaal is de melding belangrijk genoeg! Het is toch vooral de hoop, die uit het relativeren spreekt. De feiten zijn helaas anders, zoveel is wel duidelijk. Waarom dus die ophef over zo'n "alledaags eenvoudig" vogeltje? Logisch, omdat de aanwezigheid van het "alledaags" vogeltje, inmiddels in dit gebied geschiedenis is geworden.

En "eenvoudig", omdat het hierbij de betekenis heeft dat deze vogelsoort zo weinig kieskeurig is, in bijna alles. De kneu voelde zich in het verleden overal thuis. Het gebruikelijke natuurlijke voedsel, ruim aanwezig, kwam hierbij al eerder ter sprake. En voor nestgelegenheid voldeden vrijwel alle aanwezige soorten struiken, zoals heide, braam, alsmede heggen, coniferen en sparretjes. Elk najaar opnieuw waren de grote zwermen kneuen aanwezig op verzamelaarsplaatsen, als bewijs van goede broedresultaten.

Toch is de populatie in onze streek geleidelijk aan geslonken van enige honderden broedparen tot praktisch nul. Dat gebeurde in een tijdsbestek van ongeveer vijftig jaar.

Samenvattende conclusie

De voornaamste betekenis van eerdergenoemde melding zit hem dus in de constatering dat zo'n "gewoon" vogeltje zich blijkbaar ook al niet meer weet te handhaven. Een vogeltje met zoals gezegd, relatief weinig eisen. De verdwijning staat helaas niet op zichzelf. Eerder verloren we ook al de grauwe gors, de tureluur, de zwarte stern en recent nog het korhoen.

Andere soorten waaronder veld- en kuifleeuwerik, gele kwikstaart en geelgors maken momenteel moeilijke tijden door. Daarnaast zijn er ook nog eens de landelijk bedreigde soorten, zoals grutto, Kievit, wulp, de huismussen en zelfs de spreeuwen.

Voor de kneu ligt een mogelijke oorzaak m.i. niet in de aantasting van zijn biotoop, zoals bij vele andere soorten wel het geval is. De biodiversiteit verliest in elk geval aan soorten. Onze vogels die zich veelal zo goed laten waarnemen, bevestigen dat overduidelijk.

Geen misverstanden daarover dus, maar met betrekking tot mogelijke oorzaken ligt het moeilijker. Omdat echter de teruggang optreedt bij veel en ook heel andere diersoorten, zoals bijen, valt de verdenking op een wijdverbreide oorzaak, nl. die van de talloze gifstoffen.

Hierdoor zullen enkelvoudige maatregelen (één soort beschermen), zoals in het verleden vaak als oplossing toegepast werd, steeds minder succesvol zijn. Voor grootschalig herstel en behoud van de diversiteit zijn nog andere meer ingrijpende maatregelen dringend nodig.

Hierover later meer in een vervolgartikel.

Waarnemer - W. v.d. Vliet
Foto: Piet Onderdelinden

Domesticatie van Europese vogels.

In het aprilnummer van Onze Vogels van 1969, verscheen een artikel van de vogelvereniging Tivoli uit Tilburg, met als aanhef "Wildzangliefhebber opgelet!" Er werd opgeroepen om in juni 1970 de oprichtingsvergadering van de Speciaalclub Europese Vogels en hun Hybriden bij te wonen. Deze vergadering stond onder voorzitterschap van de districtscommissaris van Noord-Brabant. Een dertigtal deelnemers bezochten de vergadering en de oprichting van de eerste speciaalclub van de N.B.v.V. was een feit. Enkele bestuurders van het eerste uur waren de heer van Dongen uit Tilburg, de heer Gietman uit Groesbeek, de heer Luik uit Nijmegen, de heer Landsmeer uit Dordrecht, de heer Hulsegge uit Gorsel, de heer Rijnthout uit Almelo, de heer Huub Vervest uit Etten-Leur en de heer Zimmermann uit Soest. In het voorjaar van 1972 werd al het 260ste lid bijgeschreven en in 1983 waren er al 500 leden. Tot rond de millenniumwisseling was het ledenaantal toegenomen tot een kleine 1500 leden.

In het jaar van oprichting, 1969 (of 1970), werd door een uitspraak van de Hoge Raad de door veel liefhebbers felbegeerde goudvink vrijgegeven. Een jaar later werd deze uitspraak echter teruggedraaid en moesten we nog enkele decennia wachten tot we de goudvink legaal in Nederland houden mochten. De eerste Europese Cultuurvogels konden in 1976, met de zogenaamde K-ringen en een vogelvergunning-D, voor het eerst legaal worden tentoongesteld. Op de Bondshow in Rotterdam

waren drie Europese Cultuurvogels ingezonden. Dit aantal is inmiddels uitgegroeid tot een kleine 1000 vogels op onze landelijke show in Rosmalen.

Wanneer we de kweekmethoden, het aanbod van vogels, vakliteratuur, voedermethodes, medicijnen en kennis van ziekten, vergelijken met die uit 1970, dan wordt onmiddellijk duidelijk wat een enorme vooruitgang de kennis van het houden en kweken van Europese Cultuurvogels heeft gemaakt en nog steeds maakt. Vooral de laatste decennia is de kennis van allerlei aspecten, zoals hierboven benoemd, sterk gestegen. Veel van deze kennis is en wordt verspreid in clubbladen, speciale uitgaven van de S.E.C. en ander literatuur. De laatste jaren vindt er ook steeds meer kennisoverdracht plaats via het internet.

In dit artikel willen wij de invloed van de kweker en kweekmethodes op het gedrag en de domesticatie van de Europese Cultuurvogels belichten. Door literatuurstudies en eigen bevindingen, blijkt dat het belang van domesticatie bij veel kwekers nog onderbelicht is en dat hierdoor de kweekresultaten niet aan het verwachtingspatroon voldoen. Anders dan gedacht werden de eerste Europese Cultuurvogels en hun mutanten niet in Vlaanderen gekweekt. De Engelse vogelhouders waren de grondleggers van het domesticatieproces van de Europese Cultuurvogels.

Onder de voorlopers van dit domesticatieproces behoorde zeker de diplomaat en taalgeleerde A.H. Scott. Deze was verbonden aan de Engelse ambassade in Frankrijk. In 1914 kweekte hij al ino groenlingen en ander kleurmutanten, zoals de bruine zanglijster en witte huismussen. Doordat in deze periode de erfelijkheidswetten van Mendel niet algemeen bekend waren, lukte het de heer Scott niet om een goede stam van zijn kleurafwijkende vogels op te zetten. Gregor Johann Mendel, hij was leraar en abt, publiceerde in 1865 in Oostenrijk, "Versuche Über Pflanzenhybriden" (Onderzoek van plantenhybriden). Dit was gebaseerd op onderzoek naar de erfelijkheid bij onder andere violen en erwten. Gregor was de grondlegger van de wetten van de Erfelijkheidsleer. De kweekverslagen van Scott verschenen onder andere in "The Avicultural Magazine" Fifth series, nummer 1 januari 1939.

Ook de bekende Canadese ornitholoog, Roy Ivor geboren in 1880 in Ontario, kweekte naast de Noordamerikaanse sijzen en ander zaadeters al ver voor de Tweede Wereldoorlog witte merels en kleurafwijkende groenlingen. Deze werden vanuit Groot-Brittannië naar Noord-Amerika en Canada geëxporteerd. Hoewel er in Vlaanderen en Nederland al eeuwen lang wilde vogels gehouden werden, was tot halverwege de vorige eeuw de kweek met Europese Cultuurvogels zeker niet algemeen. Het houden van deze vogels kunnen we al terugvoeren tot het jaar 1624. Rubens schilderde in dat jaar een afbeelding van zijn zoon samen met een putter. In de vorige eeuw was het nog normaal dat schooljongens een kauw hadden en dat vinkenmannetjes voor hun zang in kooien in arbeiderswoningen hingen. Voor het ingaan van de Vogelwet van 1936, werden op de zogenaamde vinkenbanen nog grote hoeveelheden vogels gevangen. Een deel daarvan werd opgekooit omwille hun schoonheid en zang, een ander deel werd opgegeten. Vooral lijsterachtige en spreuuwen werden gezien als een delicatessen. In België werden tot in de jaren zeventig nog legaal grote aantallen vogels gevangen. Onder maatschappelijke druk kwam hier een eind aan en langzaam groeide het besef, dat wanneer we Europese Cultuurvogels in gevangenschap wilden blijven houden, deze in gevangenschap gekweekt moesten worden. Ook de houders van Europese Cultuurvogels erkenden dat het vangen van vogels geen toekomst meer had.

Vergeleken met Groot-Brittannië, Canada en Noord-Amerika lag onze aanvang van het gericht kweken met Europese Cultuurvogels veel later, namelijk pas in de zestiger- en zeventigerjaren. De eerste kweekpogingen werden gedaan in begroeide voliëres waar het wilde gedrag van de vogel het beste behouden blijft. Het kweken in grote begroeide voliëres maakte dat de vogels hun gedrag en natuurlijke schuwheid ten opzichte van de mens niet veranderden. Vanaf 1968 stapten steeds meer kwekers over op de kweek in vluchten of de zogenaamde kweekboxen. Hierin werd slechts één koppel geplaatst en ook ontbrak de natuurlijke beplanting. Wel werden er enkele takken opgehangen om te voorkomen dat de vogels zich zouden vervelen, met als gevolg dat de mannen het broedproces zouden verstoren. Ook de voedermethode werd aangepast. In plaats van levende insecten en halfrijpe zaden, werd er steeds meer overgeschakeld naar droge zaden en opfokvoer. Ook de vogels werden tammer en door selectie ontstonden er cultuurvariëteiten. Een goed voorbeeld hiervan is de Schotse groenling. Dit is een cultuurvariëteit van de groenling die in Engeland veredeld is tot postuurvogel net als de grote goudvink die is ontstaan uit onder andere de Boierse en Noordse goudvink.

De echte domesticatie is in strikte vorm de cultuurkweek. In een cultuurstam worden geen wilde vogels ingekweekt, omdat deze de cultuurstam door negatief gedrag, ziektes en erfelijke afwijkingen kunnen bedreigen. De cultuurstam wijkt dan ook af van de wilde vogel en mag onzes inziens door afwijkend gedrag, kleur mutanten en voedselopname niet meer in één noemer genoemd worden met de wilde variant. In België werd in 1972 door de A.O.B. (uitgever van "de Vogelwereld" en "Le Monde des Oiseaux"), de groenvink tot gedomesticeerde vogel verklaard. De zanglijster en ringmus werden in 1974 als gedomesticeerd verklaard en in 1977 de huismus en merel en tenslotte in 1979 de sij.

Aan het domesticatieattest werden in België de volgende eisen gesteld;

- Zeer veelvuldig gekweekt worden.
- Naast de wildkleurige vogels moeten er ook diverse kleurafwijkende vogels voorkomen, minnaal drie.
- Ze moeten in heel België gekweekt worden.

Enkele gedragskenmerken en eigenschappen van gedomesticeerde vogels zijn;

- Tamheid ten opzichte van hun verzorger.
- Goede broedeigenschappen.
- Stressbestendig.
- Meer ziekte immuun zijn dan hun wilde soortgenoten.

Samengevat kunnen we zeggen dat het domesticatieproces van Europese Cultuurvogels rust op vier pijlers, namelijk;

- De erfelijkheidsleer of genetica.
- De evolutieleer.
- De ethologie of gedragsleer.
- De specialisatie van de kwekers en speciaalclubs.

Ondanks dat al veel soorten Europese Cultuurvogels gedragskenmerken en eigenschappen van gedomesticeerde vogels, zoals de kleurkanarie en diverse tropensoorten laten zien, zijn de broedresultaten met Europese Cultuurvogels in de broedkooi vaak minder dan die van kleurkanaries. De kweek met vogels die in kweekboxen zijn gehuisvest, geeft veelal minder problemen dan de kweek in broedkooien.

Voordelen van de kweek in boxen ten opzichte van die in de broedkooi;

- Vogels bevullen de verblijfsruimte minder snel.
- Uitbraak van ziektes, zoals coccidiose en coli treden hierdoor minder snel.
- Door voldoende bewegingsruimte treedt er minder snel vervelting op. Sommige soorten zoals de Europese sijzen en verschillende insectenetters, zoals de grauwe vliegenvanger vervetten snel.

- De pop kan in het begin van het broedseizoen, wanneer de man erg fel wordt, de man makkelijker ontwijken dan in een broedkooi.

Voordelen van de kweek in een broedkooi ten opzichte van die in de kweekbox zijn;

- Kwekers met een kleine of geen tuin kunnen op deze manier toch Europese Cultuurvogels houden.
- Vogels worden erg tam.
- Er kunnen meer koppels opgezet worden in een relatief kleine ruimte. Selectie is hierdoor makkelijker en de soort kan in een korte tijd worden gedomesticeerd.

De zin van het domesticeren.

Ver voor de jaartelling werden er diersoorten door de mens bewust en onbewust gedomesticeerd. Uit opgravingen uit de vroegere IJzertijd weten we dat er wilde honden, katachtige, oerossen en hoenders als huisdier werden gehouden. We zien dat volken die nu nog een leefstijl hebben zoals die in de vroege IJzertijd, veelal geïsoleerde stammen zijn in het Amazonegebied die dieren houden als gezelschap. Dit kunnen jonge apen, papegaaiachtige of kleine zoogdieren zijn. Gericht fokken zien we in de periode dat de mens van de leefwijze van jager/verzamelaar naar boer overging. Acht tot tienduizend jaar geleden gebeurde dit als eerste in het voormalige Perzië. De daar gecultiveerde/gedomesticeerde diersoorten werden gebruikt als trekdiertje en voor de melkgift, vlees en wol. Pas in de late Middeleeuwen werd er gericht met gezelschapsdieren gefokt. Een voorbeeld daarvan zijn sierhoenders, sierduiven en het lakenvelderrund. In de achttiende eeuw werden de eerste kleurkanaries gekweekt. Door het ontbreken van de kennis van de erfelijkheidsleer en het niet herkennen en erkennen van kleurmutanten zullen in deze periode waarschijnlijk diverse nieuwe kleuren verloren zijn gegaan.

Kenmerken van domesticatie;

De natuurlijke selectie kenmerkt zich doordat de geteelde variatie bij de individuen van een soort uiterst klein zijn. De kleinste afwijkingen in kleur, grootte, bevedering of gedrag worden vrijwel altijd uitgeleerd. Alle individuen lijken hierdoor dan ook sterk op elkaar, waardoor het onderscheiden en herkennen van een individu dan ook bijna onmogelijk is.

De selectie door de kweker verloopt anders dan de selectie in de natuur. De kweker laat een veel bredere variatie toe. Door het selecteren op slechts enkele kenmerken van bijvoorbeeld de kleur of zang, ontstaat een brede variatie binnen een soort. Door het selecteren naar eigen inzicht en de persoonlijke voorkeuren voor de schoonheid van de soort, ontstaat een grote variatie binnen de groep gekweekte vogels. De kweker streeft naar een ideaalbeeld. Om dit ideaalbeeld binnen de groep gedomesticeerde Europese Cultuurvogels uniform te krijgen, worden voor elke soort en kleurmutaties een standaard opgesteld. In gemeenschappelijk overleg wordt voor de kweker een nauwkeurige beschrijving gemaakt van de soort die hij of zij kweekt. De standaard is zo beschreven dat het ideaalbeeld van de vogel niet gemakkelijk te benaderen is. Om de moeilijkheidsgraad voor de kweker te verhogen, wordt deze standaard regelmatig aangepast. Dit heeft tot gevolg dat de gedomesticeerde soort niet alleen groter is dan de soortgenoot in de vrije wildbaan, maar ook een naar menselijke begrippen mooier postuur en/of kleuren bezit. De gedomesticeerde vogels zijn in veel gevallen ook veel tammer en vruchtbaarder dan de wildvorm. Vrijwel altijd zijn gedomesticeerde vogels luidruchtiger en zingen ze meer dan de vogels in het wild, waarschijnlijk omdat zij minder energie in het zoeken van voedsel hoeven te steken. Dit leidt er toe dat er meer broedrondes zijn dan bij de niet-gedomesticeerde soortgenoot. Dit resulteert in een groot aantal jonge vogels.

De kleurvarianties vallen het meest op bij de gedomesticeerde vogel. De selectie op kleurdiepte, zuiverheid van de kleur in combinatie met een goed model, is het hoofddoel binnen het domesticatieproces. Om de kweek van een soort tot de hoogste vorm van schoonheid op te voeren, worden sommige soorten met ondersoorten gekruist. Dit kan leiden tot een betere kwaliteit van kleurdiepte, betere bevedering en een ideale grootte en lichaamsvorm.

Bij de gedomesticeerde grote goudvink, de grote putter en de barmsijs, is het cultuurras ontstaan door het inkweken van ondersoorten. We zien dat doorgeseleceerde vogelsoorten kenmerken hebben, zoals de Engelse grasparkiet, kleur- en postuurkanaries, die niet te vinden zijn bij hun wilde stamhouders. We kunnen het domesticatieproces bij Europese Cultuurvogels als volgt formuleren; Het is een vogel die in de vrije natuur niet voorkomt en die voor het nut en genoegen van de mens wordt gekweekt. Niet recht mag de gecreëerde soort dan ook de naam cultuurvogel dragen.

Hoe sturen we in het domesticatieproces?

De selectie van onze vogels is één van de pijlers van het domesticatieproces. Goed selecteren heeft alleen zin als de factoren zoals voeding, huisvesting, gezondheid optimaal zijn. Deze drie zijn de basis voor het houden en kweken van vogels. Wanneer deze factoren optimaal zijn, kunnen we gaan selecteren op het gedrag en karakter van de vogel. Dit selecteren kan alleen als we de vogel als individu herkennen en om dit te bereiken zullen we veel tijd in het observeren van de vogel moeten steken. De kweker leert door observeren het soortspecifieke gedrag van de vogels. Het valt ons echter op dat veel kwekers het gedrag van hun vogels veelal slecht of niet begrijpen. Succesvol kweken en domesticeren kan alleen als we het gedrag en de leefwijze van de soort door en door kennen.

De vraag of de echte domesticatie bij Europese Cultuurvogels verantwoord en zinvol is, kunnen we als volgt beantwoorden;

- Vanuit het oogpunt van de vogelaar en anderen die van mening zijn dat geen dier in een gesloten ruimte gehouden mag worden, is de zin van het domesticeren van Europese cultuurvogels van geen belang en zelfs ongewenst.
 - De echte voliërevogelhouder kan/moet dit wel ondersteunen, omdat het geen zin heeft en omdat het ethisch ongewenst is, om steeds met wildvangvogels uit de vrije wildbaan te kweken.
- Voor een precieze omschrijving van de domesticatie en om een duidelijk onderscheid met wilde vogels te maken, moeten de gedomesticeerde vogels onzes inziens aan de volgende voorwaarden voldoen;
- Een veelvuldige en dus een gemakkelijk kweek door toepassing van goed vastgelegde kweek- en verzorgingstechnieken.
 - Naast de wildvorm moeten er ook nog afwijkende kleurstammen voorkomen.
 - Zowel de wildkleurige vogels als de kleurafwijkende stammen moeten als gevolg van stamgerichte kweek over diverse landen verspreid zijn.
 - De vogels moeten geringd zijn met een wettelijk goedgekeurde voeding.
 - Er moeten standardeisen/keureisen van deze vogels zijn vastgelegd.

Op gronde van deze voorwaarden moet de domesticatie van de verschillende Europese Cultuurvogels erkend worden. Het lijkt ons vreemd dat allerlei exotische soorten wel geschikt bevonden worden als kooivogel en dat de soorten die uitermate geschikt zijn om in ons klimaat te houden als ongewenste voliërevogel gezien worden. We zien dat in veel landen en werelddelen het verboden is dat inheemse soorten vogels gehouden mogen worden. Wel wordt toegestaan dat exotische vogels, die uit de natuur gevangen zijn en waarbij de sterfttekans tijdens transport en vangst erg groot is, zonder belemmering gehouden mogen worden. We zijn dan ook van mening dat het houden van Europese Cultuurvogel verantwoord is, omdat;

- Het aan een grote groep mensen een nuttige en zinvolle vrije tijd bezigheid biedt.
- Het mensen bewust maakt van de zin en de omgang met levende dieren. En het houden van vogels brengt kinderen en volwassen verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving bij.
- Vogelshouden een prachtige hobby is. Goede vogels kweken is een doel op zich. Wil je dit soort vogels kweken, dan is oog voor detail essentieel. Ook een grote dosis doorzettingsvermogen is van belang. Dit alles maakt dat elk jaar het kweekseizoen opnieuw een geweldige uitdaging is.

Nawoord: We zien de laatste jaren dat bij sommige soorten, waaronder de baardman, het domesticatieproces enorm snel verloopt. Doordat steeds meer kwekers dit soort vogels gaan houden en door beschikbaarheid van voeding en supplementen en betere kennisoverdracht zal in de nabije toekomst het aantal gedomesticeerde Europese Cultuurvogels dan ook groeien.

Robert Nijhuis en Paul Oude Efferink, Speciaalclub Europese Cultuurvogels Geraadpleegde literatuur:
 "I Live with Birds", Roy Ivor
 "Onze vogels" 1983 "Europese vogels", door Louis Gonissen
 "Europese vogels en hun aanverwante", Louis Gonissen
 "Het houden van wildzangvogels", A. Rutgers
 "Clubblad Europese vogels en hun Hybriden", maart 1972.
 "Gregor Mendel"

K.B.O.F. "DE WITTE SPREEUWEN"

Het beste en meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks. Oplage 25.000 exemplaren alleen in Vlaams België. **Jaarabonnement € 26,75**, betaling via een Europese overschrijving op rekening: IBAN BE93 3300 7017 1167. BIC code BBRUBEBB. Op naam van KBOF, Molenheide 8, B-2870 Puurs. Alle leden ontvangen maandelijks het blad "DE WITTE SPREEUWEN" 72 pagina's boordevol informatie over vogels. Gratis proefnummer op aanvraag bij: Paul Achten, Everlaarsstraat 78, B 9160 Lokeren, België.
E-mail: ledenadministratie@kbof.be - bezoek onze website: <http://www.kbof.be>

Kweek met de *Serinus frontalis*

Deze vogeltjes uit Oeganda zijn een ondersoort van de Afrikaanse citroencinisi. Uit de literatuur blijkt dat ze voorkomen in de provincie Kivu en worden daarom ook wel kivucinisi genoemd. Vooral de man is schitterend. Hij heeft een uitgesproken gitzwart masker en een heldergele voorhoofdband. Daarom wordt de vogel in Duitsland ook wel Diadeemgiriltz genoemd. De pop mist het masker en is wat fletser van kleur. Zodoende is het geslachtsonderscheid goed zichtbaar. De man heeft een aangename zang die veel overeenkomt met de Afrikaanse citroencinisi.

In januari 2006 kon ik een koppel bemachtigen en plaatste ze in een broedkooi van 150 x 50 x 40 centimeter. Aangezien ze bij de handelaar alleen tropenzaad aten vond ik dat toch wat te eenzijdig. Daarom vulde ik dat aan met een sijzenaadmengeling van Blattner voor uithemse sijzen, aangevuld met wit en zwart slazaad, cichorei, chiazaad, kropaar, timothegraszaad en wat fijne onkruidzaden. Dit mengsel krijgen ook mijn Mozambiquesijzen en Afrikaanse citroencinisi. Uiteraard ververs ik dagelijks het drink- en badwater. Verder nog wat eivoer met wat pinkies, die ze als eerste uit het eivoer halen.

De verstandhouding tussen het koppel was goed. Begin maart hoorde ik hem voor het eerst zingen. Hierbij richtte hij zich op, gooide zijn kop achterover en trilden zijn vleugels. Schitterend om te zien! Dit gezang houdt soms een paar minuten aan en wordt dan door de pop beantwoord met piepeluidjes. Nu ging de man meer achter de pop aanjagen en probeerde hij haar te voeren. Zij moest hier echter nog niets van hebben. Kennelijk was zij nog niet bereid om op zijn avances in te gaan.

Toen kwam de teleurstelling: op 14 maart 2006 bij het betreden van mijn volière zag ik de man dood op de bodem van de kooi liggen. De vorige dag nog volop zingende, nu plotseling dood. En de oorzaak??? Daar zit je dan, krijg maar eens een nieuwe man te pakken ten tijde dat de import praktisch stil ligt. Stad en land afgebeeld, maar geen kivucinisi. Diverse oproepen geplaatst op internet, maar geen reactie. De pop wilde ik nog niet wegdoen, want ik wilde kivucinisi kweken. Eind augustus kon ik bij een handelaar in Limburg een koppel kopen. Thuisgekomen plaatste ik het koppel in een kooi van 100 x 40 x 40 centimeter en gaf ze rustig de tijd om te wennen aan mijn zaadmengeling. Dat leverde geen problemen op. Nu had ik 2 poppen en een man, dacht ik ...

Zo'n 4 weken later zag ik al zwarte veertjes verschijnen in het masker van de "pop", dus toch 2 mannen! Toen legde plotseling weer een mannetje het loodje. Nu had ik al 2 mannen verspeeld! Inmiddels was de pop de rui in gevallen, wat ik niet erg vond omdat ik de overgebleven man toch nog te jong vond om mee te broeden.

Half maart 2007 zette ik de man bij de pop in een broedkooi van 150 x 50 x 40 centimeter. Hij begon direct te zingen en de pop beantwoordde dit met piepeluidjes. Een week later zag ik de pop met wat kokosvezels in de bek rondvliegen. Dit was voor mij een seintje om een ijzeren korfje te voorzien van een kokosnestje en dat in de broedkooi te hangen. Deze hang ik altijd aan het voorfrontje. Dit doe ik ook voor mijn Mozambique- en kapoetsensijzen.

Ik gooide wat nestmateriaal, geknipte kokosvezel en sharpie in de kooi en binnen 2 dagen had de pop haar nest klaar. Op 27 maart 2007 had zij haar eerste ei gelegd. Ze legde in totaal 3 eitjes, die na 5 dagen geschouwd, bevrucht bleken. Na 13 dagen kwamen ze uit. Tijdens het broeden heb ik geen eivoer gegeven om de man rustig te houden. Bij het uitkomen van de eitjes kregen ze weer eivoer, aangevuld met diepvriespinkies die de jongen goed opnemen en zo kon ik de jongen na 5 dagen ringen. De ringen had ik voorzien van een stukje ventielslag. De beide ouders voerden de jongen goed en zo verlieten ze na ongeveer 17 dagen het nest.

Hierna heb ik het nest vervangen en het weer op dezelfde plaats opgehangen. Tot mijn verbazing begon de pop opnieuw te nestelen en op 5 mei legde ze haar 1e ei. In deze tweede ronde legde ze in totaal weer 3 eieren, waarvan er ditmaal maar 1 bevrucht was. Dit kwam uit op 30 mei.

Intussen had ik de man met de 3 jongen apart gezet, maar wel zo dat hij de pop kon zien. Hij bracht de jongen voortreffelijk groot en na ongeveer 5 weken heb ik de jongen apart gezet – ze waren nu zelfstandig.

Hierna heb ik de man weer bij de pop teruggeplaatst, maar ik had de indruk dat de pop slecht voerde. Ook de man voerde nu niet mee. Na 6 dagen kon ik het jong pas ringen. Aangezien ik het niet vertrouwd heb ik het jong weggehaald en bij een collega onder een kanarie die 2 jongen had gelegd. Deze brachten hem voortreffelijk groot.

Het koppel heb ik hierna een maand rust gegeven. Ze bleven goed in conditie. De man floot volop. Ook zag ik nu enkele paringen die ik anders nooit gezien had.

Half juli plaatste ik weer een ijzeren korfje op dezelfde plaats terug en gooide wat nestmateriaal in de broedkooi, waarde pop direct op af vloog. Na 3 dagen had zij het nest klaar. Op 20 juli weer het 1e ei en weer legde zij in totaal 3 eieren, die dit keer allen bevrucht waren. Na 13 dagen broeden kwamen er twee jongen uit. Het andere jong zat dood in de dop. Ook deze jongen werden weer voortreffelijk grootgebracht met eivoer (bestaande uit: 3 maatschepjes beschuitmeel, 1 hardgekookt ei, een maatschepje Aves en diepvriespinkies). Ook nu hielp de man weer goed mee voeren. Na ongeveer 4 maanden is het onderscheid tussen man en pop al goed zichtbaar.

Na wat teleurstellend begin bezit ik nu 5 mannen en een pop en ben ik zeer tevreden met deze 6 mooie vogels!

Tekst en foto: Jac. van Belzen

Nachtelijke excentriekeling in Nederland

De Noordereilandkiwi (*Apteryx australis mantelli*) zullen we niet in onze volièrès aantreffen. De vogel is überhaupt bijna nergens te zien en waar hij nog in het wild voorkomt zal een ontmoeting ook lastig zijn, gezien de nachtelijke levenswandel van het dier. Toch is de levenswijze en het houden, respectievelijk fokken van deze zeldzame Nieuw-Zeelands vogel, zo bijzonder dat het voor de echte vogelliefhebber zeker interessant is om daar kennis van te nemen. Sinds 24 juni van dit jaar kan dat ... en dichterbij dan u denkt! Niks Nieuw-Zeeland, niks nachtelijke trektochten aan de andere kant van de wereld. Nee, gewoon in Nederland in Alphen aan de Rijn! Onlangs had ik

De Kiwi is voor het vogelpark de directe aanleiding geweest om tot de bouw van dit speciale paviljoen over te gaan. Via contacten met de dierentuin in het Duitse Frankfurt am Main, kon Avifauna een Kiwi overnemen en deelnemen aan een fokprogramma rond deze bijzondere vogelsoort. In de wetenschap dat Avifauna een publiekspark is, moest er een goed plan komen dat aan twee belangrijke eisen voldeed; toegankelijk voor publiek en een veilige omgeving voor de bijzondere bewoner. Avifauna heeft uiteindelijk besloten om de zaak goed en grondig aan te pakken door de

bouw van bovengenoemde "attractie". Een verblijf waar doormiddel van verduistering het dag-/nachtritme van de vogels is omgekeerd, waardoor ze overdag voor de bezoeker te bewonderen zijn. In de "Nachtsafari" zijn een aantal nachtvogels ondergebracht, waaronder schreeuwuilen, Australische grielen, de kolossale Australische uilnachtzwaluw en dus ook de Kiwi. Tijdens mijn bezoek werd duidelijk dat sommige bezoekers het lastig vonden om aan de nachtelijke omstandigheden te wennen. Velen kwamen binnen, zagen vervolgens niets en vertrokken al gauw weer. Dat is niet vreemd,

aangezien je ogen toch geruime tijd nodig hebben om aan de kunstmatige duisternis te wennen. Gun je je ogen die tijd niet, dan vallen de vogels je inderdaad niet op. Trek je er echter een kwartiertje voor uit, dan zie je een heel mooi vogelverblijf met buitengewoon fraaie vogels, waaronder dus onze Nieuw-Zeelands vriendin. Vogelpark Avifauna is momenteel druk bezig met het realiseren van een fokprogramma voor de Kiwi. Er zit al 1 vrouwtje achter de schermen en een mannetje is al aangevraagd bij de Frankfurt Zoo, om het kweekpaartje compleet te maken. Ook wordt er hard gewerkt aan een speciaal broedcentrum, waar naast de bijzondere Kiwi's ook andere vogelsoorten kunnen broeden. Nu is dus voor de nabije toekomst sprake van een kweekpaar en een solitair, waardoor ook het exposeren van de vogelsoort mogelijk is. Het acclimatiseren van de vogel is stapsgewijs uitgevoerd door het dag-/nachtritme per dag met een uur op te schuiven.

Avifauna is één van de slechts tien dierentuinen in de wereld (buiten Nieuw-Zeeland zelf) waar de Kiwi te zien is. De natuurlijke biotoop van de vogel is precies nagebouwd doormiddel van een prachtig aangelegd boslandschap, waar met behulp van speciale lampen het "maanlicht" voor de verlichting zorgt. Zelfs in een sterrenhemel is voorzien. Voor de liefhebbers van een natuurlijke inrichting (biotoopvolière) is dit zeker inspirerend.

Na enige tijd in de nachtelijke schemer gestaan te hebben zonder iets te zien, word ik de aanwezige vogels langzamerhand gewaar. Een Australische uilnachtzwaluw is toch heel wat groter dan zijn Europese verwant! Even verderop staat een Australische griel je doodstil aan te kijken. Een speciaal met glas afgescheiden gedeelte is gereserveerd voor de Kiwi.

Nu ben ik een vrij nuchter mens, maar ik moet eerlijk zeggen dat het je toch wel wat doet als je dan, een beetje verscholen in een hoekje, op een meter afstand oog in oog staat met zo'n zeldzame en bijzondere vogel. Als bezoeker namens ons blad wordt je dan ook nog bevoorrecht door de verzorger, die dauwwormen voor je in de grond gaat stoppen, zodat de Kiwi ook echt rond gaat scharrelen en je de vogel nog beter kunt bekijken. Geen spectaculaire vogel qua kleurenpracht of zang, maar door zijn zeldzaamheid een ornithologisch fenomeen op twee poten.

De Kiwi is ongeveer zo groot als een kip, waarmee het de kleinste loopvogel is. Alle andere loopvogels zijn aanmerkelijk groter. Het bijzondere van de evolutionaire gang van zaken is, dat er tot de komst van de mens in Nieuw-Zeeland geen zoogdieren voorkwamen. Ongeveer 1000 jaar geleden kwamen de Maori's als eerst mens naar de eilanden. Daardoor hebben vogels en reptielen de ecologische ruimte, die bij ons wordt ingenomen door bijvoorbeeld mollen en egels, ingenomen. De Kiwi is evolutionair helemaal aangepast aan het leven op de grond. Ze hebben nog

wel vleugels, maar deze zijn rudimentair en onzichtbaar onder het verenkleed, wat overigens erg op haar lijkt. De staart ontbreekt. Aan het lopen is de vogel echter zeer aangepast door middel van stevige poten, beiden voorzien van drie scherpe tenen. De vogel kan zich daarop razendsnel voortbewegen. De botten zijn niet hol, in tegenstelling tot die van de meeste vogels waar gewicht een grote rol speelt bij het vliegvermogen, maar bevatten net als bij zoogdieren merg. Ook de aanpassing aan de nachtelijke levenswijze is volledig. Het gezichtsvermogen bij daglicht is minimaal, maar daarentegen heeft de Kiwi een uitstekend reukvermogen en tastharen rond de snavel (goed op bijgaande foto te zien). Aangezien de vogel zich voornamelijk voedt met bodemdieren, zoals wormen, insecten en andere ongewervelden, zijn de neusgaten aan het uiteinde van de lange en spitse snavel gesitueerd.

De Kiwi krijgt in Avifauna een speciaal dieet, bestaande uit pap van kindermeel, een speciale toevoeging van vitamines en mineralen en stukjes runderhart. Doordat alles aan het hart blijft kleven, krijgt de vogel de benodigde voedingsstoffen binnen. Om het natuurlijke gedrag te bevorderen worden dauwwormen in de bodem van het verblijf verstopt.

Kiwi's zijn solitair levende dieren. Zij bakenen hun territorium met geurstoffen af. Bijzonder is dat ze in de paartijd een monogaam koppel vormen. Man en vrouw zoeken elkaar dan weer op. De eieren worden in wortelholtes of in gegraven holen gelegd. In vergelijking tot hun lichaamsgewicht zijn de witte tot lichtgroen gekleurde eieren, met een lengte tot zo'n 12,5 centimeter en met een gewicht tot 500 gram, enorm groot. Soms komt de hen door legnood om het leven! Zoals bij veel primitieve diersoorten is de broedtijd lang. Deze kan oplopen tot 80 dagen.

De populatie bestond vroeger uit zo'n 12.000.000 vogels, maar nu wordt de populatie geschat op 60.000 exemplaren, verdeeld over vijf (onder)soorten. De door de mensen meegebrachte zoogdieren, waaronder de opossums, katten, varkens en wezelachtigen, vormen de grootste bedreiging voor de Kiwi. Nog geen tien procent van de jonge vogels overleeft het eerste levensjaar. Nieuw-Zeeland doet zijn uiterste best om hun nationale vogel te beschermen door ze te verplaatsen naar veiliger gebieden. Ook neemt men een deel van de eieren weg om die kunstmatig uit te broeden, waarna de gefokte jongen weer in de natuur uitgezet worden.

De Kiwi vormt een aparte orde, nl. de Apteriygiformes. Naast de Noordereilandkiwi zijn er nog vier soorten, namelijk:

- De Zuidereilandkiwi (*Apteryx australis australis*) Uiterst zeldzaam met nog maar 140 exemplaren.
- De Grote Gevlekte Kiwi (*Apteryx haastii*) Komt voor in bergachtige streken. Er zijn er nog zo'n 20.000 van.
- De Kleine Gevlekte Kiwi (*Apteryx owenii*) Ernstig bedreigd met nog maar 1.000 exemplaren
- En de na DNA-onderzoek pas onlangs beschreven Rowikiwi (*Apteryx rowii*)

Uiteraard is meer informatie op internet te vinden.

Ik kan u een bezoek aan de "Nachtsafari" ten zeerste aanbevelen. Zoals gezegd: Een kennismaking met een wel heel bijzondere vogel en tevens een mooie gelegenheid om u te laten inspireren voor wat betreft de huisvesting van voliërevogels.

Tekst: Hans van der Stroom
Foto's: Avifauna ©

Vogelpsychologie (deel 2) Geschreven door Jan Haarman

In de vorige deel hebben wij u in deze serie met een prangende vraag laten zitten: Waardoor precies voelen partners zich tot elkaar aangetrokken? We hebben toen ook een antwoord beloofd. Helaas, voor ons mensen en voor onze vogels is dat geen eenduidig verhaal

Het zijn merkwaardige tijden. Net nu EO-boegbeeld Andries Knevel schoorvoetend toegeeft dat er in de Evolutieleer misschien toch een kern van waarheid zit, komen ze vanuit de Universiteit van Leiden aanzetten met onderzoek waaruit zou blijken dat het niet de evolutie soms toch wat anders in elkaar steekt dan tot nu toe algemeen werd aangenomen.

Charles Darwin (1809-1882) stelt in zijn Evolutietheorie (het ontstaan der soorten verklaard, doordat alleen de meest geschikt uiteindelijk overleven) dat ook de partnerkeuze van dieren een heel sterke evolutiekracht is, waardoor de sterkste mannetjes de meeste nakomelingen krijgen. Destijds ging men er van uit dat het de mannetjes zijn die een partner kiezen. Naderhand is bedacht dat juist vrouwtjes de kieskeurige sekse zijn, omdat zij het meest te verliezen hebben bij een verkeerde keuze van een mannetje. Alleen zij investeren immers in een ei of een zwangerschap.

De filosoof Arthur Schopenhauer (1788-1860) is van mening dat er in ieder levend wezen een kracht is -de wil tot leven-, die het verstand te boven gaat, maar die neerkomt op een innerlijke drang om in leven te blijven en nakomelingen op de wereld te zetten. Onbewust wordt de aantrekkelijkheid van een partner voor een individu niet zozeer bepaald door zijn of haar fraaie uiterlijk en/of aardige karaktereigenschappen, maar vooral door de inschatting van de beste kansen voor het voortbrengen van de best mogelijke nakomelingen. Als bewijs voor zijn theorie ziet Schopenhauer o.a. de vaak moeizame relatie tussen partners als de klus van het grootbrengen van nakomelingen erop zit. Proeven met

studenten, uitgevoerd in de jaren zestig van de vorige eeuw, bevestigden die ideeën. In hun partnervoorkeur houden mensen onbewust rekening met voortplanting. Aantrekkelijkheid van mannen voor vrouwen blijkt dan vaak te schillen in symmetrische kenmerken. Een symmetrisch mannengezicht zou wijzen op een gelijkmatige ontwikkeling. Een slanke taille bij vrouwen wijst op vruchtbaarheid.

Bij de Leidse Universiteit, vakgroep Gedragsbiologie kweken ze zebrevinken. Niet voor de tentoonstelling, maar om het gedrag te bestuderen. Om daar vervolgens weer lering uit te trekken over het gedrag van mensen. In een onlangs afgesloten onderzoek van de wetenschappers dr. K. Riebel en drs. M.J. Holveck, dat zo'n 5 jaar geduurd heeft, is men tot de verrassende conclusie gekomen dat zebrevinkpopjes bij hun partnerkeuze NIET de voorkeur aan het sterkste mannetje geven, maar dat relatief zwakke popjes liever een relatief zwak mannetje als partner hebben. Opvallend in de uitvoering van het onderzoek is dat niet de belevingswereld van het mannetje centraal staat, maar de vraag wat het gezang van de mannetjes bij de popjes teweeg brengt. Hoe hebben ze dat onderzoek aangepakt? De gedragsbiologen lieten jonge zebrevinken opgroeien in kunstmatig in aantal vergrote of verkleinde nesten. De jongen uit vergrote nesten zijn gemiddeld genomen door de verhoogde concurrentie minder zwaar en gaan eerder dood dan die uit kleine nesten. Op die manier krijg je series jongen met een sterkere conditie en anderen met een zwakkere conditie. Het was al eerder onderzocht dat de complexiteit van de zang de conditie van de

vogel weerspiegelt. Jonge mannetjes leren hun zang van een leraar, in de regel hun vader, en kennelijk leren zij in een slechte conditie anders. Door hiermee in de kweek rekening te houden kregen de onderzoekers voor hun proefopzet de beschikking over popjes met een sterkere dan wel een zwakkere conditie, maar met dezelfde aangeleerde zangvoorkeur. Evenzo creëerden zij mannetjes met sterkere en zwakkere conditie, die dezelfde zangleraar hadden.

De popjes worden vervolgens in langwerpige kooitjes geplaatst waarin aan weerszijden twee hendeltjes zitten. Als het popje met de snavel op zo'n hendeltje drukt, komt uit een kleine luidspreker het liedje van een zebrevinkenman. Bij het ene hendeltje het liedje van een man met sterkere conditie en bij het andere hendeltje dat van een zwakkere broeder. De popjes hebben al snel in de gaten hoe het werkt en kunnen zo vaak als ze maar willen hun liedje "afspelen". De opstelling heeft de bijnaam "vogeljukebox" gekregen. Maar dan blijkt tot ieders verrassing dat de popjes NIET massaal de voorkeur geven aan de zang van het mannetje met de sterkere conditie. Volgens de evolutietheorie zou dat namelijk te verwachten zijn, want het geeft in principe de kans op de beste nakomelingen. Echter keer op keer kozen de popjes met de zwakkere conditie voor de zang van mannetjes met een zwakkere conditie en de popjes met een sterkere conditie voor de zang van mannetjes met een sterkere conditie.

Het lijkt er volgens de wetenschappers op dat vrouwtjes via een nog onbekend mechanisme informatie hebben over hun eigen kwaliteit en hun partnerkeuze daarop aanpassen door een gelijksoortige partner te kiezen.

En dat deze keuzes ook "zinvol" waren, bleek in een vervolg van de proeven. Bij observatie in een voliëre bleken "gelijksoortige" paartjes wel tot 10 dagen eerder tot broeden over te gaan dan ongelijksoortige. Een waarneming die velen van ons trouwens bekend zal voorkomen. "En wat heb ik hier nou aan, als vogelkweker, als partner of als partnerzoekende?" Ach, 't is maar dat u weet dat niet het verstand de doorslag geeft!

shop.nbv.nl

Nieuwe webshop NBvV

Alle spullen die u bij het bondsbureau aan kunt schaffen zijn nu (netjes op onderwerp geordend) te vinden en te bestellen in onze nieuwe WEBSHOP. U kunt deze vinden via de link op onze homepage (www.nbv.nl). De snelste manier om uw spullen te bestellen en in huis te halen!

Over kanaries gesproken

Glosters

Het is een ras wat door bijna elke postuuriefhebber geliefd is en wel eens gekweekt is. Er zijn in de afgelopen decennia vele Glosters gekweekt. Ondanks de overvloed aan keuze moeten we toch stellen dat de moeilijkheidsgraad om goede Glosters te kweken even groot is als bij andere Postuurassen.

De Gloster behoort door zijn grootte van 11 cm tot de kleine Postuurassen. Het is juist de grootte welke de meeste problemen geeft. In de meeste gevallen zal deze met een enkele cm worden overschreden. Door een goede en strenge selectie zullen we toch moeten proberen deze voorgeschreven grootte te benaderen.

Foto en kweker van de vogel: Rene Aïsema
Op de foto een Corona met een prachtige rozetvormige kuif.
Elk veertje ligt in de juiste richting.

Twee verschijningsvormen

De Gloster behoort tot de gekuifde rassen. De gekuifde Gloster noemen we Gloster Corona. Als we de kuif vanaf de bovenzijde bekijken moet deze vanuit een klein middelpunt centraal gelegen op het kopje naar alle zijden evenredig uiteen waaiëren en moet tevens vol, rond en mooi gesloten zijn en dusdanig groot van vorm dat deze halfweg naar de punt van de snavel reikt. Zijwaarts gezien zal de kuif tot aan het oog moeten reiken en niet er over heen. Achter op het kopje zal deze mooi moeten overvloeien in de nek bevedering, zonder dat er opstaande veertjes zichtbaar zijn en zonder dat er een kaal plekje ontstaat. Dit zal altijd flink bestraft worden. De Gloster Gladkop welke we Consort noemen draagt geen kuif en is naast de gekuifde vorm een volwaardige tentoonstelling vogel. Beide zijn in een aparte klasse geplaatst. De kopvormen worden vanzelfsprekend verschillend beoordeeld. De Gloster Consort toont wenkbrauwen en dient een brede kop te bezitten en moet bovendien vol en rond zijn met een goed gevuld voorhoofd. Het is juist het voorhoofd dat de kwaliteit van het kopje bepaalt en dit alles geeft de kop bij

de Consort de mooie karakteristieke robuuste uiting. Opvallende, of nog erger, opstaande veertjes achter het oog zijn absoluut fout en zal zeker bestraft worden.

Foto en kweker van de vogel: Rene Halsema
Op de foto een prachtige Consort man.
Let eens op het mooie gewelfde ronde kopje en volle nek

Het lichaam van de Gloster

Als we het lichaam van beide varianten bekijken zijn ze op de kopvorm na, geheel gelijk aan elkaar. Zij zijn dus gelijk van vorm, grootte, volume en type. Het lichaam is kort en gedrongen met een brede goed gevulde en afgeronde borst. De rug moet gevuld en gewelfd zijn, de hals moet kort en dusdanig vol zijn, dat er geen overgang zichtbaar is tussen kop, hals en lichaam. De volheid van het rompje moet zeker ook goed doorlopen naar het onderlichaam. Het is juist vaak hier, dat geshowde Glosters tekort komen. Bij een goede vulling van het onderlichaam zullen ook de dijen niet meer zichtbaar zijn en zullen de bovenbeentjes als het ware in het onderlichaam wegzinken. De staart moet kort en smal zijn en in een rechte lijn met het lichaam gedragen worden. De vleugels moeten mooi aangesloten aan het lichaam gedragen worden.

De bevedering

De bevedering is bij de Gloster net als bij alle andere Postuurkanaries van zeer groot belang. Deze maakt immers mede de vorm. Een goede volle bevedering die goed aaneengesloten gedragen wordt, zal ook een goed totaalbeeld vormen. Een te lange bevedering zal zich snel uiten in losse bevedering in de flanken en losse afhangende bevedering in het onderlichaam, wat absoluut geen goed doet aan de vorm van de Gloster. Voor een intensieve Gloster is het van groot belang dat de bevedering niet al te lang moet worden. Vanzelfsprekend dat deze intensieve Gloster in bepaalde mate, tot redelijk goed, aan het model zal moeten voldoen. Zoals bekend zal deze altijd ietsje minder van vorm zijn dan

bij de "Schimmels". Dit mag echter niet zodanig zijn dat deze te veel afwijkt van het beoogde doel wat we nastreven.

Het kweken

Glosters zijn doorgaans goede zorgzame ouders en brengen hun jongen probleemloos groot, waarbij nesten van vijf jongen geen zeldzame verschijning zijn. In de meeste gevallen zal de paring van Gloster Consort keer Gloster Corona ofwel Gladkop keer Kuif toegepast worden, waarbij voor wat de Gladkop betreft, gezocht moet worden naar een vogel met een mooie brede kop. Op een te smalle kop past immers nooit een goede kuif. De gekuifde partner zal een mooie volle ronde goed gesloten kuif moeten bezitten en het is dus zeker van belang dat beide voldoen aan de eisen welke we hieraan stellen. De kuif is een dominante eigenschap, wat inhoud dat deze slechts eenmaal nodig is en zich dan direct in het uiterlijk zal tonen. Het paren van Kuif keer Kuif, wat zeker wel eens toegepast wordt, is echt af te raden. Deze vorm van kweken kent namelijk een letaliteit. Indien een jong (lees; vrucht) in een dergelijk geval van beide ouders de kuifactor krijgt toebedeeld, zal dit resulteren in een vroegtijdige embryonale sterfte, anders gezegd, deze zal niet levensvatbaar zijn. In een dergelijk geval zal door het twee keer bezitten van de kuifactor het middelpunt van de kuif veranderen in een gaatje in het schedeltje, wat absoluut de dood van de vrucht ten gevolge heeft. Ook bij de Glosters telt de stelling dat vogels met slechte eigenschappen dit doorgeven aan hun nakomelingen. Start dus altijd met goede vogels.

Foto en kweker van de vogel: Rene Alesema

De standardeisen.

De standardeisen en het keurbriefje geven per lichaamsonderdeel aan waaraan de Gloster moet voldoen. Zo is er een rubriek waarin de kuif bij de Corona of de kop bij de Consort wordt beoordeeld. Deze rubriek telt 20 punten. We hebben een rubriek waarin de vorm en hals/nek wordt beoordeeld, ook hiervoor 20 punten. De rubriek "grootte" telt 20 punten, "bevedering" telt 15 punten, "houding" 10 punten, "staart"

5 punten, "pootjes" 5 punten en "conditie" 5 punten. In totaal is dit 100 punten. In praktijk zal echter nooit meer gegeven worden dan 93 punten, uitgezonderd op C.O.M. wedstrijden.

Foto en kweker van de vogel: Rene Alsema

Het vraagprogramma

Sinds enkel jaren vermeldt het vraagprogramma aparte groepen voor bontvormen bij de Gloster bij zowel de Corona als de consort. Beide vormen kennen acht verschillende klassen. Voor vele liefhebbers is het niet echt duidelijk in welke groep de door hen ingezonden Gloster nu echt behoort. Laat ik proberen hier wat meer duidelijkheid in te scheppen. Ik zal geen groepsnummers weergeven. Zowel de Gladkop als Kuif kennen voor wat de kleur (lees bontheid) betreft eensluitende groepen. Gloster Gladkop of Kuif lipochroom intensief, is een intensieve vetstof kleurige Gloster. Gloster Gladkop of Kuif melanine intensief is een intensieve gepigmenteerde Gloster. Let wel; Deze bovengenoemde vormen mogen dus absoluut geen enkele bontvorm tonen, hoe gering dan ook. Door een bont plekje of veertje in de bevedering of op de pootjes behoort deze in één van de hierna vermelde groepen. Een Gloster Gladkop of Kuif, meer dan 50% bont intensief, is een intensieve vogel welke meer dan de helft vetstof kleurig is. De bontvorm wordt steeds bekeken vanuit het oogpunt van een gepigmenteerde vogel. Een Gloster Gladkop of Kuif, minder dan 50% bont intensief, is een intensieve vogel welke minder dan de helft vetstof kleurig is. Naast de hiervoor genoemde groepen voor intensieve vogels kennen we even zoveel aparte groepen voor "Schimmels" waarvoor we dezelfde uitingsvormen vragen. Hopelijk draagt dit bij om uw vogel in de juiste klasse in te schrijven. Op kleine wedstrijden onderling of regionaal, zal in de meeste gevallen deze groepeerdeling niet worden gehanteerd. Verenigingen hebben hierin zelf de vrijheid om hiervan af te wijken, maar op grotere shows zoals bv. district of bondsshow hanteert men deze indeling wel. Foutief ingezonden vogels behouden dan wel hun punten, maar zullen geen prijzen kunnen behalen! Theo van Kollenburg Keurmeester Kleur en Postuurkanaries

Over kanaries gesproken

Vragen staat vrij

In deze rubriek behandelen we door liefhebbers gestelde vragen.

Categorie

Wat wij noemen "het keurbriefje" van de kleurkanaries heet officieel "Keurlijst Kleurkanaries". Een rubriek die niet voor iedereen duidelijk is, is de rubriek "categorie", welke voorkomt in de schalen 2, 4, 5 en 6. In schaal 2 worden alle gele en rode lipochroomvogels beoordeeld, zowel met als zonder ivoorfactor en zonder de mozaïekfactor. Bij de rubriek "categorie" in deze schaal wordt uitsluitend de intensiefactor of de schimmelfactor beoordeeld. Als maximum mogen 29 punten worden toegekend, behalve als de categorie "lipochroom" wordt beoordeeld met 24 punten, dan is 28 punten het maximum. De rubrieken "lipochroom" en "categorie" mogen samen nooit boven de 52 punten uitkomen. De keurmeester heeft in schaal 2 dus de keuze uit 29 en 23 dan wel 28 en 24 punten. Deze regeling geldt overigens eveneens voor de bovenste 2 rubrieken in schaal 3.

In schaal 4 worden alle melaninevogels met geel dan wel rood beoordeeld, zowel met als zonder ivoorfactor. Ook in deze schaal wordt in de rubriek "categorie" alleen de intensiefactor of de schimmelfactor gewaardeerd. Het maximum aantal te behalen punten is hier 14. Ook in deze schaal kunnen maximaal 52 kleurpunten worden behaald (melanine maximaal 29, lipochroom maximaal 9 en zoals aangegeven categorie maximaal 14 punten)

In schaal 5 worden alle gele en rode lipochroomvogels met de mozaïekfactor beoordeeld, met of zonder de ivoorfactor. Het overgrote deel van de kleurpunten kunnen in de rubriek "categorie" worden behaald. In deze rubriek beoordelen we de kwaliteit van de mozaïekfactor, tot een maximum van 34 punten. Ook hier is een maximum aantal kleurpunten van 52 te behalen met een maximum van 18 punten voor "lipochroom". In schaal 6 worden alle melaninevogels met geel of roodlipochroom met de mozaïekfactor beoordeeld, met of zonder de ivoorfactor. "Categorie" staat ook in deze schaal voor de kwaliteit van de mozaïektekening, met eveneens maximaal 34 punten. Hier komen we aan een totaal van 52 kleurpunten met "melanine en "lipochroom" beide met maximaal 9 punten.

Algemene Indruk

Wat wordt beoordeeld in deze rubriek?

De laatste rubriek op het keurbriefje van de kleurkanarie is "algemene indruk". De conditie van de vogel wordt hier beoordeeld, maar ook de reinheid en de uiterlijk waarneembare gezondheidstoestand. Zo wordt vuil in de bevedering, aan snavel of pootjes in deze rubriek bestraft met 1 of 2 punten. In deze 5 puntenrubriek worden maximaal 4 punten en minimaal 2 punten toegekend. Alleen als aan een vogel 93 punten worden toegekend mogen 5 punten in deze rubriek worden toegekend. Aan vogels die ziek zijn, of die in het bezit zijn van ongedierte (bv. vedermijt of zwarte luis) worden geen punten toegekend. Dit geldt eveneens voor vogels met onherstelbare gebreken. Dergelijke vogels horen beslist niet op een tentoonstelling thuis!

Stellen

Wat verstaan we hier onder?

Als we bv. bij de aanschaf van vogels spreken over een Stel, dan bedoelen we een kweekkoppel, dus een man en een pop. In het kader van het vraagprogramma van onze bond heeft dit woord echter een andere betekenis. Een Stel is een halve Stam, dus twee vogels.

Op tentoonstellingen van de NBvV kunnen (mits gevraagd) Stellen worden ingezonden, indien zij voldoen aan de regels welke hiervoor staan. De twee vogels moeten eigen kweek van dezelfde kleur zijn en van het laatste en/of voorlaatste broedjaar. Indien er duidelijk verschil is tussen het man- en poptype, dan moeten beide vogels ook nog van hetzelfde geslacht zijn. Zo kunnen bv. een recessief witte man en een recessief witte pop op de tentoonstelling als Stel worden ingezonden. Dit gaat echter niet op voor een mozaïek man (dus type-2) en een mozaïek pop (type-1). In een dergelijk geval moet een Stel bestaan uit twee mannen of twee poppen. Wordt een type-1 en een type-2 kanarie als stel ingezonden, dan zullen de vogels op twee afzonderlijke keurlijsten als enkelingen worden gekeurd. Tevens wordt er dan een derde keurlijst toegevoegd. Hierop geeft de keurmeester aan waarom beide vogels volgens de standardeisen geen stel vormen.

Evenals bij een Stam worden ook bij een Stel eenheidspunten toegekend volgens onderstaande regels: 3 punten bij een gelijk aantal eindpunten (bv. 2 x 90 punten); 2 punten bij 1 punt verschil (bv. 90 en 91); 1 punt

Foto: Theo van Kollenburg
Op de foto een stel Glaster Gladkop.

Let ook op de symmetrie van het bontpatroon.
De nummers op de kooi zijn ringnummers en geen kooinummers.

bij 2 punten verschil (bv. 87 en 89). Is het verschil onderling 3 punten of meer, dan worden geen eenheidspunten toegekend.

Bovenstaande regels gelden eveneens voor een Stam, met dien verstande dat we bij een Stam vier vogels vragen en er maximaal 6 stampunten kunnen worden toegekend. Ook bij Stammen blijft het opletten, of het wel vier vogels van dezelfde kleurslag zijn. Het gaat bv. nog wel eens mis bij vogels met de dominant of recessief witte bijkleur. Zo ben ik al

eens geconfronteerd met een Stam bestaande uit twee vogels bruinopaal met de dominant witte bijkleur en twee vogels bruinopaal met de recessief witte bijkleur. Deze inzender heeft destijds voor deze "Stam" dus vijf keurbriefjes gekregen

Piet Wassenaar – Barneveld, Aug. 2009.
Keurmeester van kleur- en postuurkanaries

Aanpassingen standaard-eisen kleur 2009

Artikel Onze Vogels
namens keurmeestervereniging kleur- en postuurkanaries.

Mede naar aanleiding van een aantal wijzigingen in de COM-standaard zijn een aantal aanpassingen in de standaard-eisen kleurkanaries aangebracht. Deze wijzigingen gaan in met ingang van het huidige keurseizoen. Over de wijzigingen in de COM-standaard-eisen is reeds eerder in Onze Vogels een artikel verschenen. De belangrijkste aanpassingen worden hieronder beschreven.

Bestreppingspatroon Zwart- en Bruiserie

Bij de intensieve vogels is voor het ideaalbeeld de verhouding 40%/60% overgenomen (voorheen was deze verhouding 50%/50%). Dit betekent dat bij beoordeling van de breedte van de bestreping voor vogels in de zwart- en bruiserie nu volgens de 40%/60 norm gebeurt, een iets bredere bestreping (50%/50) wordt getolereerd. Voor de schimmels en de mozaïeken in deze series is het bestreppingspatroon (verhou-

ding 60%/40) niet gewijzigd in de standaard.

Bezit faeomelanine in de Bruiserie intensief

Omdat we maximaal melaninebezit vragen op een zo donker mogelijke grondkleur wordt de minimale aanwezigheid van zichtbaar feomelanine getolereerd. De lipochroomkleur dient duidelijk zichtbaar te zijn echter deze moet wel zoveel mogelijk verweven zijn met melanine (en mag dus niet als lichte kleur verschijnen). De eisen aan het melaninebezit van bruin schimmels zijn niet gewijzigd.

Mozaïeken

Bij mozaïeken type 2 wordt in de lichte kleurslagen een lichte kleuring in de rug (geel of rood) getolereerd. Vogels zonder of met minder doorkleuring blijven de voorkeur houden. De borstvlak van type 2 dient driehoekig in plaats van rond te zijn (de punt van de driehoek naar beneden). Doorkleuring in de staart: bij alle mozaïeken wordt enige doorkleuring getolereerd

hoevel de vogels met de minste doorkleuring voorgaan indien de overige aspecten gelijk zijn.

Lipochroom wit dominant

Naast rode aanslag wordt ook oranje aanslag niet (meer) geaccepteerd. Wanneer deze vogels ter keuring worden aangeboden zal de keurmeester deze geen punten toe mogen kennen.

Eumo in de zwart en bruiserie

In de oude standaard-eisen stond dat de rugbestreping "ononderbroken tot minimaal onderbroken" moest zijn. We zetten nu een stapje verder: de voorkeur gaat uit naar ononderbroken bestreping.

Tekstuele wijziging

Voortaan spreken we in de standaard-eisen niet meer over phaeomelanine maar over feomelanine. Hiermee wordt ook de naam van de "Phaeo" gewijzigd naar "Feo".

Keurmeestervereniging kleur- en postuurkanaries

Volierebouw Nederland

Onze specialiteit is... Topkwaliteit!

Hermes Volierebouw Nederland
Wijk bij Duurstede
Nieuwe Tielweg 57-22
4001 JT Tiel
Telefoon: +31 (0)344-752140
Fax: +31 (0)344-752141
Mobiel: +31 (0)643-111280
Website: www.volierebouw.com
E-mail: info@volierebouw.com

Beste materiaalgebruik Door gebruik te maken van een geanodiseerd en uniek aluminium profiel is oxidatie, en daartoe volgende een langzame vergroting van de vogels, onmogelijk.

Schitterende afwerking Door speciale patronen te gebruiken kunnen de vogels zich niet aan de patronen of de gaaspunten beschadigen. Ook bij gebruik van polycarbonaatplaten, geen verkleuringen, barsten, afgevoering of stak, vrees.

Duurzame afwerking Perforate 45 graden hoekverbindingen zonder giftige plastic koppelingen te gebruiken. Zelfs schrammen, dellen en oergetuige zijn op zijn minst geanodiseerd.

Kleuren Profielen zijn standaard geanodiseerd of RAL 6003 groen, alle andere RAL kleuren zijn op bestelling leverbaar.

Gaas Wij gebruiken een Axa-bestedig staal gaas, daarna verzinkt en vervolgens voorzien van een laag aluminium met desgewenst zelfs een zwarte oevercoating.

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELN
ZIEKENKOOIEN, PUNTSLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoel maar met eigen bouwsets. Wij leveren u betaalbare kooien, en voor elke vogel de juiste kooi.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm. met kunststof bakdele plaat. De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als bouw pakket geleverd.

Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9, 7442 CT Nijverdal
(Industrieterrein 't Lochter)
Telefoon: 0548 - 61 61 87

Vertegenwoordiger in België
Vogelcentrum Huysmans
Turnhoutsebaan 195A, 2480 Dessel
Telefoon: 014 - 37 81 40
GSM: 075 - 55 49 81

Internet: www.gehu.nl

Over kanaries gesproken

Invloed van factoren bezit op onze lipochroom kanarie.

Onze kanarie stamt af van de wilde kanarie, welke in het bezit is van de melanine soorten zwart (eumelanine) en bruin (phaeomelanine) naast de lipochroom kleur geel.

Door selectie zijn alle soorten kleurkanaries die wij nu kennen ontstaan. Soms is de hulp van een zijensoort gebruikt zoals bij het in kweken van roodbezit en mozaïektekening. De liefhebber is zich vaak niet bewust met welke kleur of combinaties van kleuren hij te maken heeft en pas als er mee gekweekt is wordt door de verrassende uitkomst het bezit aan erfelijk factorenbezit meer duidelijk. Wordt je dan als liefhebber met zo'n onverwachte uitkomst geconfronteerd, hoor je menig een zeggen; "Het lijken wel toverballen". Dit kan ook u overkomen. Bijvoorbeeld bij aankoop van een vogel op een vogelbeurs, of als we in een van de zuidelijke landen een mooie gestreepte vogel aanschaffen. Natuurlijk is daar niets mis mee, maar het blijft altijd maar de vraag of je ook echt koopt wat je ziet. Elke liefhebber heeft in het verleden wel eens ervaren dat de uitkomst anders was dan men vooruit verwachtte of hoopte. Ja het is zelfs mogelijk dat onze kanaries in hun uiterlijk, we noemen dat fenotype dit niet laten zien, nee zelfs niet kunnen laten zien wat ze innerlijk, we noemen dat genotype of bezit aan erfelijk materiaal bij zich dragen. En het is niet moeilijk te voorspellen dat dit 'euvel' in de toekomst met nog meer variaties in mogelijkheden, alleen maar groter dreigt te worden dan dat het nu al is. Moet u dan overwegen deze mooie tak van de vogelsport te gaan verlaten? Natuurlijk niet zou ik willen zeggen. Met kennis van zaken over de bestaande- of de komst van nieuw ontdekte genetische factoren (bezit van erfelijk materiaal), is het juist een uitdaging om hier optimaal gebruik van te maken. Je moet wel alles wat je gedurende de kweekperiode ziet vastleggen in je administratie om het terug te kunnen lezen en hiermee kennis en ervaring op doen, om er dan later weer optimaal gebruik van te maken. Ook kunnen we ons voorstellen dat als je het 'even' niet weet, je wordt er dus onverwacht mee geconfronteerd, je jezelf afvraagt hoe er mee om te gaan om deze ervaring in je voordeel te laten werken. Mogelijk helpt dit artikel u er bij, om met ons, er eens even bij stil te staan en er met ons wat dieper, op deze toch zo belangrijke materie, in te gaan. We nemen hiervoor het 'meest eenvoudige' voorbeeld n.l. een 'gewone' recessief witte kanarie. Uiterlijk mooi wit met zwarte oogjes, vleeskleurige pootjes en hoorn kleurige nageltjes en snavel. Dat is dus wat we zien: het uiterlijk van deze vogel. Innerlijk weten we aan het uiterlijk echt niet te onderscheiden of deze vogel nu uit de zwart, bruin, agaat- of isabelserie

komt. Ja, want ook deze vogel komt voort uit gepigmenteerde vogels, door de niet werkende enzym factor en selectie is de witte vogel ontstaan. Alleen de zwarte oogkleur verraad nog zijn afkomst. Voor de verdere rest heeft hij in zijn uiterlijk geen enkele overeenkomst meer met zijn voorouders. We gaan zijn genetische achtergrond pas 'ontdekken' als we bij een nakomeling een jong dus in het nest, een bont veertje zien verschijnen. Is dat zwart dan is het genetisch dus een vogel uit de zwart of uit de agaat serie is dit veertje bruin, uit de bruinserie en bij lichtbruin moet zij/hij wel uit de isabel serie komen. Bij (licht) bruin kan deze zelfs ook nog de factor satinet of phaeo bij zich dragen zijn. De jonge vogel is dan wel bij geboorte direct aan de oogkleur te herkennen en daarmee is, zoals we dat dan noemen, deze witte vogel split voor albino. Het oog van zo'n splitvogel zal na enkele dagen steeds donkerder worden tegen bruin-zwart aan. Volwassen geworden is hij tussen de andere witte vogels dus niet meer te onderscheiden en zijn de aantekeningen die we hebben opgeschreven heel belangrijk geworden. Ik moet daarbij ook nog even zeggen dat als dit jong geboren wordt uit een man kanarie die dus split was voor roodooog, je bij de geslachtsgebonden factor satinet, een pop met rode ogen krijgt, die we albino noemen en de jonge man die in het nest ligt noemen we deze wit/split voor albino. De pop uit de satinetserie behoudt dus haar heldere rode ogen en bij de man zullen de ogen in een paar dagen naar zeer diep bruin/zwart kleuren. Er is nog een tweede mogelijkheid dat een of meerdere roodooog nakomelingen in een nest liggen. Hierbij is een andere factor in het spel, n.l. de phaeofactor. In het geval de phaeofactor verantwoordelijk is dat wij jongen met rode ogen in het nest zien liggen, moeten de beide ouders split zijn voor phaeo alvorens wij een albino roodooog jong in het nest tegen kunnen komen. Het aantal lijkt dan ook vaker in eerste instantie iets talrijker te zijn, omdat de kans bij twee splitvogels verhoudingsgewijs iets groter is. Je ziet dan n.l. roodogen die roodooog blijven omdat ze van beide ouders dit bezit erven en je ziet roodogen die na enige dagen 'verkleuren' naar diep bruin tegen zwart aan. Je ziet ook zwartogen die zwart zijn en zwart blijven. De eerste vorm van het ontstaan van roodooog is een albino uit de phaeo lijn. Dit jong met rode ogen is rood en blijft dat ook omdat het van beide ouders die factor heeft meegekregen. De tweede vorm zijn jongen met rode ogen die na een paar dagen

Foto Pieter van den Hooven

verkleuren naar diep bruin/zwart, we noemen die split voor albino (ook uit de phaeo lijn) en de zwartoog is geen phaeofactorige vogel, maar een 'gewone' witte kanarie. Het kan nog gecompliceerder! We hebben onverwacht een witte uit een stel gepigmenteerde vogels 'spontaan' in het nest liggen. Hebben we soms een eilje overgeleegd? is meestal het eerste waar we aan denken. Als het jong beter in de veren komt vinden we het niet zo mooi helder zuiver wit in vergelijking met andere witte vogels. Maar dat is dan ook het enige dat ons opvalt. We hebben in dit (vrij zeldzame) geval te maken met een gepigmenteerde vogel welk een combinatie van genetische factoren in zich draagt; bijvoorbeeld pastel, phaeo en opaal naast bijvoorbeeld de zichtbare factoren isabel en lipochroom wit. De tot dan toe niet zichtbare factoren hebben er voor gezorgd dat het melanine bezit, zo ver is gereduceerd dat het in het uiterlijk van de bevedering, niet meer zichtbaar is. Deze vogels zijn toch herkenbaar aan het zeer licht beige dons in de bevedering, wat bij een 'gewone' witte natuurlijk zuiver wit is.

Dit met u gedeeld te hebben, kan ik u zeggen dat het met gele en rode kanaries niet anders is, alleen noemen we daar de roodogen bij geel -> lutino en bij rood -> rubino. Bij de gele en rode vogels kan nog een andere factor invloed uitoefenen op het uiterlijk van de vogel n.l. de ivoorfactor. Deze geslachtsgebonden factor heeft direct invloed op de diepte van de kleur bij die vogels. De ivoorfactor heeft daar naast ook een positieve invloed op de bevedering van de vogel. De kleur geel of rood zelf is even diep van tint! Echter door een structuur wijziging van de bevedering, is een dikkere hoornlaag ontstaan waardoor de lichtinval gedeeltelijk gebroken wordt. Hierdoor wordt het licht anders terug gekaatst, waardoor als wij naar de vogel kijken, dit als minder diep van tint ervaren en er de naam geel- of roodivoor aan hebben gegeven. Het is dus een beïnvloeding van

de kleur tint, bij een normaal en vergelijkbaar geel- of roodbezit.

Deze ivoorfactor is geslachtsgebonden en dus zal als de gele of rode man welke niet zichtbaar in het bezit is maar split is voor ivoor, mogelijk een jonge ivoorpop in het nest laten verschijnen. De moeder kan zoals elke pop, nooit split zijn voor een geslachtsgebonden factor. Een pop is dus geel of geelivoor, rood of roodivoor maar nooit geel of rood en split voor ivoor. Dat is bij alle geslachtsgebonden factoren alleen voorbehouden aan de mannen.

Dan is er het genetisch bezit van zwart, bruin, agaat of isabel bij elke lipochroom vogel. Dit bezit heeft invloed heeft op de kleurdiepte. Ik vraag u hiervoor met mij een rode vogel uit de zwartserie te vergelijken met een rode vogel uit de isabelserie. U zal het toch met mij eens zijn dat de diepte van het roodbezit bij de zwartrode intensieve vogel veel dieper rood is als je die vergelijkt met een isabelrood intensieve vogel. Dit is het gevolg van de verwevenheid van de rode lipochroomkleur bij een vogel uit de isabel serie welke wordt vermengd met bruinbeige eumelanine. Het verschil in kleurdiepte van het melaninebezit geeft dus aan de vogel een "andere" rode kleur. We noemen dit samenspel van kleurbezit ook wel de grondkleur. Bedenk nu dat de lipochroom gele of rode vogel ook uit een serie komt met genetisch bezit van zwart of bruin of agaat of isabel en je hebt gedeeltelijk antwoord op de aanleg en het ontstaan van de diepte van de kleur bij die gele of rode lipochroomvogel. Er zijn natuurlijk nog veel meer invloeden op de uiting van het geel of rood welke in eerste instantie voornamelijk liggen in het vermogen van elke vogel om de kleurstimulerende stoffen in de door ons aangeboden voeding af te zetten in de bevedering en daarmee de kleurdiepte te bepalen. Daarnaast is anders dan bij de witte vogel het bezit aan de erfactor intensief of schimmel van groot belang. Ook het aantal veren, veerlengte en veerbreedte speelt een rol. Dat is ook wel zo bij een witte kanarie, maar het speelt toch in iets mindere mate een belangrijke rol. Je zal bij aanschaf van een witte vogel

niet direct letten en dus mede beoordelen op zijn moeilijk zichtbare intensief factor, alhoewel dat voor een showvogel wel degelijk zeer belangrijk is! We zouden het dus eigenlijk wel moeten doen, immers bij de aanschaf van geel of rood doen we het wel! En we vinden het logisch dat we nooit twee intensieven of twee schimmels zullen aanschaffen om er een koppeltje van te maken. Het heeft altijd invloed op een gladde bevedering welke ook het gevolg is van de veerlengte, het aantal en de breedte van de veer. Dit zal bij een intensieve vogel iets makkelijker te realiseren zijn. Ook op de keurtafel kijkt de keurmeester met 'andere ogen' naar een witte t.o.v. een geel intensieve of roodintensieve vogel. Bij elk soortje zichtbaar schimmel bezit zal zij/hij bij een intensieve gele of rode vogel een opmerking maken en afhankelijk van de ernst, een of meerdere punten straffen. Hoe anders is dit bij een witte en hoe coulance lijkt die keurmeester, op dit minder zichtbare maar wel aanwezige onderdeel dan ineens. Andersom moet ik eerlijk bekennen dat er weinig vogels qua model kunnen tippen aan de recessief witte kanarie en de keurmeester wel héééél goed kijkt naar de zuiverheid van het wit. Je zou kunnen zeggen, bij gelijkwaardige vogels, gelijk spel als ze naast elkaar komen te staan. Maar het zijn net mensen, meestal mannelijke keurmeesters en vallen voor een goed figuurtje en vaak terecht, immers de kampioen moet een showvogel zijn waar weinig of niets aan mankeert en dat is nu eenmaal bij de witte soms ietsje eenvoudiger realiseerbaar.

We staan ook nog even stil bij de meest recente ontwikkeling bij onze lipochroom gele en rode kanarie, n.l. de kanarie geel of rood met witte vleugels. In COM verband is recent afgesproken dat de gele en rode lipochroom kanarie in twee variaties kan worden gebracht n.l. de met doorgekleurde pennen en met witte vleugelpennen. Wij gaan er vanuit dat deze dus binnenkort ook op onze TT's zullen staan. De Zuiderlijke landen hebben hierin het voor touw genomen en stellen dat hierdoor gelijkheid is ontstaan t.o.v. de lipochroom gele en rode mozaïek factorige vogels en daar hebben ze gelijk in. Deze worden (anders dan bij de NBvV) voor één jaar gevraagd met vleugelpennen die zo wit mogelijk moeten zijn. Ze stellen dan dat een vogel alleen in het bezit moet zijn voor de aanleg van geel of rood om zuivere witte pennen te kunnen tonen en ook daar hebben ze gelijk in. Met als gevolg, natuurlijk na een grondige selectie, dat er geen enkele aanslag meer in de pennen aanwezig is en dus uiterlijk zuiver wit van tint. Zou er een combinatie van het geel en wit in erfelijke aanleg in de vogel aanwezig zijn, wat bij onze vooral rode vogels regelmatig het geval is, zo stelt men, ontstaan er nooit mooie en zuivere witte vleugelpennen. We krijgen hierdoor ook een mooi contrast dat kunnen we niet ontken-

nen, iets wat we al sinds lang bij de gele en rode lipochroom mozaïeken hopen te bereiken. Terug naar het factoren bezit bij de in dit stuk genoemde lipochroom kanarie, want daar moeten we toch wat meer mee doen zo is een van de doelstellingen binnen de NKC. Deze lipochroom vogels, de witte, gele en rode vogels al of niet in bezit van de ivoorfactor, mozaïekfactor en/of roodog en nu ook de witvleugel in geel of rood, want dan hebben we ze allemaal genoemd, kunnen onder invloed van factoren in het uiterlijk toch wel veel verschillen. Zo is een (ik noem ze nu allemaal) lipochroom vogel onder invloed van de bruinfactor iets voller van model, kop, hals, borst partij. De bevedering zal onderinvloed van de bruinfactor zachter zijn. Daar en tegen zal de kleuruiting onderinvloed van de zwartfactor mogelijk dieper van tint kunnen zijn en zal de veer iets harder en stugger zijn. De ivoorfactor draagt bij aan een beter gesloten gedragen en daarmee gladde bevedering.

We zullen er mogelijk in een van de komende publicaties van de NKC wel op terug komen en dan gaan we wat dieper in op de invloed van enkele factoren bij gepigmenteerde vogels, want daar 'lijkt' het nog gecompliceerder en dus moeilijker te zijn. We moeten eerlijkheidshalve wel zeggen dat daar nog meer mogelijkheden of combinaties van factoren een rol kunnen spelen. U als liefhebber hoeft hierop niet zo lang te wachten, u kunt natuurlijk gewoon lid van de NKC worden en uw vragen op een van onze regio themadagen, welke in onze verschillende regio's worden gehouden, aan de orde brengen. Kijk hiervoor even in het colofon, achterin dit mooie blad "Onze Vogels" en u ziet ons bij de lijst van speciaalclubs staan. Namens alle NKC leden heten wij u van harte welkom, Met dank voor uw moeilijke dit artikel te willen lezen, hopelijk heeft het u, vanuit deze invalshoek bezien, nog iets meer inzicht in onze mooie hobby gegeven en dan in het bijzonder in de kweek van mooie witte, gele of rode kanaries.

Cees Diepstraten
NKC (regio-West) en keurmeester kleurkanaries van onze NBvV.

Rood ivoor intensief
foto Piet Onderlinden

Geel ivoor schimmel
foto Theo van Kollenburg

De Major Mitchell Toer

Voor mij als vogel- en natuurliefhebber, is Australië bezoeken altijd een droom geweest. Deze droom is nu voor de tweede keer in vervulling gegaan en niet voor de laatste keer naar ik hoop. In oktober 2007 heb ik op uitnodiging van een internet vogelvriend, dhr. Arend Sloots, samen met hem het gebied rond Melbourne bezocht. Het was een prachtige belevenis, dankzij heel veel vogels en de prachtige landschappen. Kortom dit smaakte overduidelijk naar meer. Even terzijde. Ik woon in Indonesië, waardoor de afstand niet een grote belemmering is.

Naast "Onze Vogels" heb ik ook een abonnement op het Australische vogelmagazine "Birdkeeper". In dit laatste blad las ik over een reisverslag naar Cape York, van de hand van Peter Odekerken. Ook stond daar in, dat hij kleine groepjes vogelliefhebbers rond wilde leiden door geheel Australië. Omdat de naam Nederlands klonk en zijn artikelen in "Birdkeeper" van hoge kwaliteit waren, heb ik hem om inlichtingen gevraagd betreffende het gebied rond en ten zuiden van Adelaide, met als hoofddoel The Major Mitchell Cacatu, ook wel de Inca Cacatu genaamd. Ik zou die erg graag in het wild willen zien en ook heel graag willen fotograferen. Een paar dagen later ontving ik een compleet uitgewerkte reis inclusief overnachtingen en plaatsen waar we vogels zouden kunnen zien. Omdat inmiddels ook een vriend mee wilde, werd de kostprijs ook meteen wat milder en spraken we af om eind februari te vertrekken wanneer de grootste hitte wat gezakt zou zijn. Een visum voor Australië is geen probleem en is gewoon via internet te regelen als je een Nederlands paspoort hebt.

We vertrokken en zoals afgesproken stond Peter bij aankomst op het vliegveld ons op te wachten. Het was inmiddels in de namiddag en hij bracht ons naar een houten bungalow op een camping die mooi tussen de bomen stond. Daarna hebben we nog even rondgeleden of er nog vogels waren. De eerste soort die we zagen was een groepje distelvinken. Lang geleden met succes uitgezet samen met vele andere Europese vogels, zoals de Distelvink, Groenling, Lijster, Merel, Spreeuw en Huismus. Maar of ze daar in Australië momenteel bij mee zijn betwijfel ik. Zo nemen spreeuwen de nestholtes in beslag waar normaal Neophama's en kleine Lorries in broeden. Wat we verder veel zagen waren Adelaide Rosella's die erg schuw bleken te zijn en moeilijk te benaderen, laat staan te fotograferen.

De volgende morgen vroeg vertrokken we naar Hattah Kulkijne National Park. Toen we Adelaide uit reden zaten er op een droog grasland zeker duizend kortsnavel Corella's. Toen deze vogels allemaal tegelijk op de vleugels gingen was dat een adembenemend schouwspel. Ik had dit weleens op de TV

gezien, maar live was wel even wat anders. In één woord: Schitterend! Een stukje verderop, stond een Eucalyptusboompje, vol in bloei. Hevig krijsend zaten hier tientallen Musk's en Lorie's van de Blauwe Bergen aan hun ontbijt, waar ze zo druk mee waren, dat we ze van heel dichtbij konden bewonderen. In het genoemde park ontmoetten we prachtige vogels, zoals de Rosé, Kort- en Langsnavel Corella's, Barnard's, Veel Kleuren, Strogele Rosella's en Blue Bonnets. Deze vogels zagen we ook toen we verder reden naar Wyperfield Park, met als doel om de Inca's te zien. Ik had mijn twijfels, omdat deze vogels erg veel rondtrekken en je nooit kunt weten waar je ze kunt ontmoeten. In Wyperfield Park waren we te gast bij Susan en Adrian die op hun boerderij een soort bed- en breakfast hadden, hoewel je dat laatste wel zelf moest regelen. Gelukkig was er keukenapparatuur voorhanden. Adrian had voor zijn vee, bestaande uit Struisvogels, Emus en Dromedarissen drinkbakken staan. Volgens hem kwamen daar bij zonsopgang en net voor zonsondergang allerlei soorten vogels drinken, waaronder Inca's. We waren in de voormiddag aangekomen en het was snikheet. Geregend had het daar al in geen jaren, dus overall heel veel stof. Ondanks de hitte hebben we wat rondgereden, maar behalve de overall aanwezige Rosé Cacatues hebben we geen vogel gezien. Dan maar afwachten tot later in de middag en als voorbereiding, samen met Peter die een topfoto graaf is, de drinkbakken maar eens bezocht. Bij één van de drinkbakken stond op ongeveer een meter afstand enkele dicht bebladerde boompjes. Bij nadere inspectie bleken deze boompjes ideaal om je in te verschuilen. Met wat wringen lukte dat.

Ruim voor zonsondergang hadden we deze strategische positie ingenomen, maar we waren helaas niet de enige aanwezige. We deelden de plaats met ontelbare vliegen en gemeen bijtende mieren. "Je moet er wat voor over hebben", zei ik maar tegen mezelf, ondertussen een vlieg uit mijn oor halend. Na een tijdje begon er leven te komen rond de drinkbak. De eerste gasten waren een hele vlucht Kuifduiven, een paartje Watted Honey Eaters, enkele Roodruggen en ook de eerste Rosé Cacatues. Het wachten was nu op de Inca's. Uiteindelijk werd het geduld beloond.

Van ver weg hoorde ik een apart klinkend gekrijs, duidelijk anders dan dat van de Rose's. Het kwam steeds dichterbij en ik durfde geen vin te verroeren. Daar waren ze.... zeven stuks landden op de afrastering pal naast mijn boompje. Wat een prachtvogels waren dit. Regelmatig zetten ze de schitterende kuiven op! Dit was wat ik wilde zien en waar ik voor gekomen was! En ondertussen maar foto's knippen.... het kon niet op! We bleven hier twee nachten en iedere morgen en namiddag zat ik enkele uren in mijn V.I.P. schuilplaats, hoewel V.I.P.???? 's Morgens vroeg blauw van de kou en spierpijn en tegen de avond zwetend en in constante oorlog met de vliegen en mieren. Maar de beloning bestond uit schitterende foto's. Voor mij was de trip nu al geslaagd.

Na twee dagen vervolgden we onze reis naar Grampias National Park, in de hoop Helm Cacatues te zien. Net buiten het park hebben we er een paar gezien op te grote afstand. Jammer, maar we hebben wel veel andere vogels gezien. We sliepen in een houten bungalow met een veranda. In de bomen rond de bungalow zaten veel Witkuif Cacatues. Na wat voer gestrooid te hebben op het terras kwamen ze met tientallen naar beneden. Volledig aan mensen gewend, kwamen ze gewoon uit je hand eten wat ook weer een mooie ervaring was. Ook Penanten kwamen langs en probeerden wat mee te pikken, maar zij kregen geen kans van de Geelkuiven. We zagen ook een camping, waar de gasten op de picknickplaats een voederplek gemaakt hadden waar van alle kanten vogels aan kwamen vliegen, ook hier zonder angst voor mensen. Het waren veelal Geelkuif en Langsnavel Corell's, Penanten en Kuifduiven. Ja, dan vergeet je even de gehele wereld en dan denk je aan enkele goede vrienden die dit ook eens zouden moeten meemaken.

Maar ja, ook nu moesten we verder, op weg naar Hind Marsh Island, met als doel de zeldzame Rotsparkiet en Vuurstaartamadine voor de camera te krijgen. We gingen via Mt. Cambier, een werkelijk schitterend gebied. We wisten dat de kans om deze twee zeer zeldzame soorten te zien te krijgen, erg klein was. Pal aan zee, in een strook met laag struikgewas, je zou het kunnen vergelijken met de Nederlandse heide, hebben we het geluk gehad enkele Rotsparkieten te mogen zien.

De Vuurstaartamadine hoopte ik dan maar op onze volgende bestemming te zien. Dat was Kangaroo eiland, maar eerst gingen we op bezoek bij Mrs. Elizabeth Steele-Collins, die op een klif woonde in de buurt van Victor Harbor. Zij is ook bezeten van de natuur en vooral van vogels. Bij haar huis had ze de gewoonte om om 17.00 uur de vogels te voeren met zaad

en honingwater. Na het luiden van de etensbel kwamen de vogels uit de bomen en struiken. Veel Adelaide Rosella's die totaal niet schuw waren. Dornastrildes aten uit haar hand, net als diverse honing etende vogeltjes. Ook daar heb ik heel veel foto's gemaakt. Opvallend was het grote verschil in lichaamskleur bij de Adelaide Rosella, variërend van geel tot bijna rood. Soms kwamen er ook enkele Vuurstaartamadines met de Dornastrildes mee. De dag ervoor was er zelfs een paartje met drie jongen geweest.

En dan nu op naar de laatste bestemming met als hoofddoel de Glossy Black Cacatu. Dit is een ernstig bedreigde soort, waarvan op heel Kangaroo eiland misschien nog 350 stuks zijn. Via Cape Jervis gingen we met de ferry naar Kangaroo eiland, een tripje van ongeveer 45 minuten, over een op dat moment behoorlijk ruwe zee. Na aankomst op Kangaroo eiland moesten we volgens Peter uitkijken naar Casuarinastruiken. Dit zijn vrij hoge struiken die wel wat lijken op dennen. Ook de zaden lijken op dennenappeltjes en dit is het favoriete voedsel van de Glossy Black Cacatu. Het geluk was met ons. We waren nog maar net een half uurtje van de boot af of we vonden een paar van deze mooie cacatues in bovengenoemde struiken. Dat het geluk was bleek wel in de volgende dagen waarin we geen enkele Black Cacatu meer gezien hebben. Pennant Rosella's waren er genoeg, waaronder de vermeende ondersoort die op dit eiland voorkomt en die als ondersoort omstreden is. Er is wel duidelijk verschil met de Pennant Rosella's op het vasteland. Ten eerste zijn ze wat forser en is het zwart en rood op de rug ook anders. Ze hebben meer zwarte tekening, of anders gezegd, minder rood. Hoogtepunten op dit eiland waren een zwerm van meer dan duizend Kortsnavel Corella's, de Purple Crowned Lorikeet, maar ook de Zeeleeuwen, Zeehonden, Koala's, Varanen, Skinken en vele soorten Kangarooes. Dit eiland heeft verder prachtige landschappen, een mooie kustlijn en heerlijke rustige plekken. Een absolute aanrader voor stilte- en natuurliefhebbers.

Aan alles komt echter een eind dus terug moesten we zekere dag terug naar Adelaide voor de vlucht terug naar huis. In Adelaide kregen we nog een bonus. Midden in het centrum was een laan met aan weerszijde bloeiende boompjes waar een luid gekrijs uitkwam van talloze Lorie's van de Blauwe Bergen en Musk Lories. Hier heb ik de laatste van vele foto's gemaakt. Na selectie heb ik nog 900 foto's, goed voor een paar uur DVD, als warme herinnering aan deze onvergetelijke trip.

Voor vragen en inlichtingen:
Kees van der Borst keesvdborst@yahoo.com
(+62 8112725401)
Peter Odekerken PK_Odekerken@bigpond.com

Speciaalclub afrikaanse prachtvinken

U als lezer van "Onze Vogels" zult wel denken...." Een tijgervink is toch geen Afrikaan"... nou daar heeft u helemaal gelijk in. Zij komen niet voor in Afrika, maar in Pakistan en India.

Binnen onze NBvV-organisatie waren deze vogeltjes zwevend en niet bij een speciaalclub ondergebracht. Jaren geleden hebben wij op verzoek van de keurmeestervereniging deze vogeltjes onder onze "hoede" genomen, daar veel leden van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken ook deze vogeltjes bezitten. Hieronder een kweekverslag van een van onze leden. U wens u veel leesplezier.

Kweekverslag Tijgervinkjes

Genietend van het septemberzonnetje, zittend voor de volière en kijkend naar de vogels in de volière én de (sinds kort) in de vrije natuur los vliegende zebra's, wil ik u deelgenoot maken van mijn ervaring m.b.t. de kweek van de Tijgervink.

Vogelkweker zou voor mij absoluut een verkeerde benaming zijn, omdat ik me niet bewust bezig houd met het kweken van vogels. Dus niet het paarsgewijs houden van vogels in broedkooien of aparte vluchtjes, geen studie over te erven eigenschappen en ook niet het selecteren van de beste vogels om uiteindelijk de absolute topvogel op stok te krijgen. Nee, niets van dit al. Integendeel! Wat komt, dat komt, is het credo.

Gezelschapsvolière

In een gezelschapsvolière van 10 meter lang, een diepte van 1.40/2.00 mtr, en een hoogte van 1.80/2.10 mtr wordt geprobeerd om het de vogels zo goed mogelijk naar de zin te maken. Hierbij wordt er naar gestreefd om d.m.v. begroeiing een zo optimaal mogelijk leefklimaat voor onze gevederde vrienden te creëren. Daarnaast hebben ze de beschik-

king over een nacht-/winterverblijf (afm. 3 m. breed / 1 m. diep / 2.20 m. hoog) dat in de garage is gebouwd. D.m.v. een vluchtluis kunnen ze deze ruimte bereiken.

In de volière leven 24 verschillende soorten tropische vogels uit m.n. Afrika en Australië, en enkele uit Azië. Van medio oktober tot mei zitten de vogels in deze binnenvolière bij plm. 15 graden. Qua voedsel, etc. wordt niets aan het toeval overgelaten en krijgen ze eigenlijk alles wat ze nodig hebben.

Omdat er ook soorten rondvliegen in de verschillende kleurschakeringen bestaat het totale gezelschap uit zo'n (momenteel) 85 vogels. Voeg daarbij de uitgevlogen jonge vogels en de totale populatie bedraagt in de zomer al gauw een honderdtal vogels.

Dat lijkt wellicht veel, maar door de tijd heen is er een selectie doorgevoerd en zijn vogels die voor onrust zorgden weer verwijderd. De vogels hebben het waarneembaar naar hun zin en de broedresultaten spreken in dit opzicht voor zichzelf.

Broedresultaten

Ieder jaar zien Gouldamadines, Ceresamadines, Edelzangers, Mozambiquesijzen, Cubavinken, Binsenastriden, Blauwfazantjes en Tijgervinken het levenslicht.

En dit jaar voor het eerst jongen van de Goudbuikjes en de Kikuyu Brillvogels.

Nu is het ene jaar het andere niet, maar doorgaans zijn de resultaten bevredigend te noemen en is het een genot om het hele proces van de nestbouw tot het uitvliegen en het voeren van de jonge vogels te aanschouwen. In 2004 heb ik mijn vroegere hobby weer opgepakt en een bont vogelgezelschap bijeen gezocht.

Eén van de soorten die absoluut niet mocht ontbreken was de Tijgervink. Enerzijds omdat het een gezellig beweeglijk vogeltje is, anderzijds omdat het één van de weinige vogels is waarvan de man ten tijde van het broedseizoen zijn broedkleed aantrekt. Hij verandert dan van een bruin/geel vogeltje in een vogeltje met een fantastisch oranje/dieprode kleur, waarbij de flanken en de borst van kleine witte stipjes zijn voorzien. Ook hebben ze een aangenaam gezang om aan te horen.

Bewust is maar voor één paartje gekozen, omdat ze in het broedseizoen nogal vechtlustig tegen soortgenoten zijn.

Het eerste jaar was het direct al prijs. Eén nest met drie jongen op stok!

Helaas vond ik op een dag het popje dood op de grond en moest ik op zoek naar een nieuwe.

Via de databank van de ScAP kwam ik bij collega-lid Vreugdenhil in Den Hoorn terecht. Een heel mooi en naar later bleek ook zeer vruchtbaar popje verwisselde van eigenaar. In 2005 weliswaar een tweetal nestjes, maar nog zonder resultaat. De eitjes waren steeds onbevruucht. Maar in 2006 maakte ons koppeltje het meer dan goed.

Begin mei worden de vogels weer losgelaten in de buitenvolière. Dagelijks maak ik mijn rondje door de volière en controleer de nestkastjes en de door de vogels zelf gemaakte nestjes in de struiken. Als je dit iedere dag op een rustige manier doet (lieft op hetzelfde tijdstip) raken de vogels hieraan gewend en zullen ze dit niet als nestverstoring ervaren. Je kunt op deze manier je administratie op peil houden, en je komt niet voor onverwachte verrassingen te staan. Ook evt. dode nestvogels die blijven liggen, kan je bijtijds bij de overige vogels in het nest wegnemen.

Op 28 mei al lag het eerste ei in het door hen zelf gemaakte nest in een Buxusstruikje. Totaal werden er vijf eieren gelegd. Hieruit kwam op 18 juni het eerste jong en op 21 juni het tweede. Helaas kwam het niet zo ver dat ze uit mochten vliegen. Een teleurstelling natuurlijk. Maar in de eerste week van juli werden er al weer 4 eitjes gelegd. Op 18 juli zag het eerste jong het levenslicht. Op 21 juli lagen er drie jongen in het nest. 1 eitje was onbevruucht. Op 6 augustus vlogen ze alledrie uit. Een genot om te zien hoe vader en moeder zich om hun kroost bekommerden. Vooral op de grond scharrelend en naar voedsel zoekend, zorgden

ze er voor dat hun jongen niets tekort kwamen. Omdat op 18 augustus al weer begonnen werd met het legsel van het derde nest, heb ik op 22 augustus deze drie vogels uitgevangen en voorzien van een knijpringetje. Dit, omdat ik na een slechte ervaring bij het ringen van Zwartbuikvuurvinken, het ringen met de originele dichte ringen heb afgezworen. Beter een vogel zonder ring op stok, dan één met ring dood in mijn handen of in het nest. Bij deze derde broedronde werd op 5 achtereenvolgende dagen een ei gelegd. Op 6 september lagen er vier jongen in het nest, gevolgd door nog één op 8 september. Op 15 september lag er één dood in het nest. De overige vier groeiden voortvarend op en op 5 oktober vlogen ze uit.

Op 28 oktober heb ik ze uitgevangen en overgebracht naar een aparte vluchtkooi van 150 x 50 x 40 cm. Hiervan zijn er twee boven elkaar beschikbaar voor de uitgevangen jonge vogels (en evt. ook zieke vogels). Deze GEHU-kooien zijn evt. d.m.v. schuifwandjes in drie (zes) kooien te verdelen.

In één seizoen zeven tijgervinken op stok van één ouderpaar. Een pracht resultaat! Zeker als je later moet constateren dat het overall gezien een schraal jaar was met het kweken van de Tijgervinkjes. Zelfs op de landelijke tentoonstelling in Apeldoorn was dat jaar geen EK ingeschreven.

Groot was dan ook de verslagenheid toen de pop dood op de grond lag. Bij het poetsen van haar veren was ze met de punt van haar snavel achter haar halsvelletje blijven steken en is in deze houding waarschijnlijk gestikt. Enkele

weken later ging ook de man dood.

Een prachtkoppel, zo maar ineens in enkele weken tijd verloren.

Van de zeven jonge vogels bleken er 6 mannen en één popje te zijn. Ondanks verwoede pogingen om te ruilen voor vers bloed, lukte dit niet. Wat opviel was dat iedereen op zoek was naar poppen.

Dus dit jaar uiteindelijk maar broer en zus bij elkaar gelaten. Niet optimaal, maar je moet wat. Voor dit jaar had ik eigenlijk nog nergens op gerekend, maar onlangs hebben ze hun eerste nest van vijf eieren uitgebroed met vier jongen tot gevolg. Helaas is er geen één op stok gekomen. Misschien is dit ouderpaartje nog te jong voor het opvoeden? Of toch zwakkere vogels door de broer/zusrelatie??

Voedsel

Omdat er een groot aantal verschillende vogels in de volière rondvliegen is er dagelijks een ruime keuze aan voedsel aanwezig.

Afrikaans Prachtvinkenzaad van Prestlge (Premium), Prachtvinkenzaad van Himbergen, (Franse) trosgierst, eivoer (Quiko, Exotica), rood eivoer, universeelvoer, insectenpaté, buffalo's, fruitvliegjes, verse veldsla, vers fruit (appel, sinaasappel), grit, maagkiezel en uiteraard vers drink- en badwater.

Drie keer per week wordt het drinkwater voorzien van enkele druppels multivitamine (Quikon).

Om schimmel tegen te gaan wordt het eivoer niet met water aangengelend, maar met Sti-Ho-Dru siroop van De Imme uit Eibergen. Een natuurproduct dat verzuring en uitdroging van het eivoer tegen gaat.

Voor extra dierlijk voedsel in de vorm van spinnetjes en insecten is de bodem van de buitenvolière rijkelijk voorzien van boomschors-snippen, en ook in de struiken is het nodige te vinden.

Tot slot.....

Onze vogels hebben niet het eeuwige leven. Door de importstap loopt onze hobby ernstig gevaar. Op dit moment zie je op internet vogels aangeboden worden tegen extravagant hoge prijzen. En laten we eerlijk zijn: het is natuurlijk zeer verleidelijk om even snel te cashen. Maar voor de meeste leden van de ScAP zijn deze prijzen onbetaalbaar. Laten we elkaar onze vogels gunnen d.m.v. verkoop tegen gunstige prijzen of gewoon door te ruilen. Alleen dan houden we onze hobby betaalbaar en kunnen we nog wat langer genieten van onze geliefde Afrikaantjes!

Ik ben aan het eind van mijn kweekervaringen met de Tijgervink gekomen. Zoals ik in het begin al schreef: ik voel me niet echt een kweker. Voor ons is het houden van vogels vooral het genieten van alles wat er in de volière te zien is, het observeren van onze vogels en hun (afwijkend) gedrag leren kennen. En als er dan spontaan een nest met jongen groot wordt gebracht, is dat extra genieten!

Ik zit nog steeds voor mijn volière. Als ik zo rondkijk moet ik er niet aan denken dat dit levende schilderij het in de toekomst moet doen zonder onze mooie Afrikaantjes.

*Met vriendelijke groet,
Jan Blaak
jcblaak@msn.com*

Volière van de maand

Wij als vereniging "De Meervogels" verzorgen bij het plaatselijke Verzorgingshuis De Westerkim in Nieuw-Vennep.

De 8-kantige volièr met rieten puntdak staat in een afgesloten binnentuin, omringd door mooie beplanting. De tuin is voorzien van

diverse bankjes zodat de bewoners van de Westerkim hierop kunnen genieten zowel van de zon als van vogels. Bij erg warm weer zorgt de grote kastanjeboom gelukkig voor de benodigde schaduw. De vogels in de volièr worden dagelijks verzorgd door ons lid Dhr. Gerard Huiskens. Elke dag, door weer en wind,

gaat Gerard op de fiets naar "zijn" vogels om alles na te lopen en ze van vers voer en water te voorzien. De volièr wordt bewoond door Grasparkieten, Valkparkieten en een koppel Splendid parkieten. Elk jaar geven deze vogels een prachtige bonte collectie nakomelingen.

Enkele hiervan worden zelfs ingezonden op de onderlinge Tentoonstelling.

De volièr is naast stromend water ook voorzien van extra verlichting, op deze manier kunnen de vogels de winterdag langer voedsel tot zich nemen. Zodra het echt kouder wordt gaan er plexiglas voorzet ramen voor het gaas zodat de vogels uit de wind zitten en alles goed droog blijft. De bodem van de volièr is voorzien van beukensnippers welke elke twee maanden worden verschoond.

Ik hoop u hiermee een kleine indruk te geven hoe een vereniging zich nuttig kan inzetten voor de oudere dorpsbewoners. Daarnaast hoop ik dat dit artikel geplaatst wordt in "Onze Vogels" als waardering voor het vele werk wat Gerard dagelijks verricht.

Met vriendelijke groet,

Erik Brugman
Secretaris "De Meervogels" Nieuw-Vennep

VOGELMARKT BOSKOOP
Een must voor iedere vogelliefhebber
Iedere 1e zaterdag van maand april t/m april 2010.
Openingsuren: 09:00 tot 13:00 uur.
Locatie is het Plantariumgebouw, Italiëlaan 4, Hazerswoude-dorp.
Zeer ruime parkeerplaats aanwezig.
Volg de GELE aanwijzingsborden. Meer info: www.vogelmarkt.nl

SUKSES Producten voor al uw zaadetende vogels

- Stalen Broed- en Stapelkooien **NIEUW!**
- Krachtvoerders
- Diverse soorten vitamines
- Kleurstoffen
- Waspoeders

www.sukses.tv
Delft, Tel (015) 216 29 01 | Fax: (015) 380 17 93

RIMO apparatuur voor professionele dierversorgung

De beste verlichting voor uw vogels: **True-Light** zonlicht:

- Vrolijke, sociale en levende vogels
- Beter broedresultaat,
- Minder plukken, kannibalisme
- U ziet de echte kleuren
- Minder stofwisselingsziekten

Verkrijgbaar in TL (80-90-120 en spaarlamp) met uniek uv doorlatend natriumglas. Dankzij lange levensduur goedkoper dan andere 'daglichtlampen'. Lees de ervaringen op onze site.

Bestel nu onze vernieuwde gloeilampdimmervoor slechts € 59,-.
Type RIMO 250 (bestelnr 1702) Dimt tot 250 W. aan gloeilampen; Werkt in combinatie met een schakelklok; 2 jaar garantie; Verzendkosten € 6,50 (na vooruitbetaling).

Broedmachines en toebehoren, hygro-thermometers, schouwlampen, Elstein warmtelampen, luchtbevochtigers, luchtreinigers/ionisatoren, voederspuiten en -naalden, Minigard schrikdraad, kafmolen.

1 adres voor alles (telefonisch, via internet, bezoek op afspraak) betrouwbare merken, uitstekende prijzen, service en garantie, 24 uur levering binnen Nederland, verzending binnen heel Europa gratis folder op aanvraag.

STATIONSSTR 55 BEST
0499-393797 INFO@RIMO.NL
meer info | bestel op www.RIMO.nl

AFCON KUNSTSTOF - GAAS

Een ijzersterk product, weer- en windbestendig. Vogels kunnen niet beschadigen. Ideaal voor volières
Div. mazen 4x4 - 13x13 - 14x15 - 29x18 mm Werkbreedte 2 of 4 meter. Zwart-transparant

13x13	13x13	13x13
vanaf 200 m ² of meer	vanaf 25 m ² tot 200 m ²	vanaf 1 m ² tot 25 m ²
Slechts € 1,00 per m²	Slechts € 1,30 per m²	Slechts € 1,40 per m²

Goedkoop te verzenden binnen 24-48 uur
Telefonisch bereikbaar van 8.00 tot 23.00 uur: 06-53 48 69 32
Van 22.00 tot 23.00 uur Tel.: (0591) 61 26 07 Fax: (0591) 64 93 66
Verkoopadres: Schansstraat 50 7825 TA Emmen Internet: www.afcon.nl

WWW.GEONSHOPPING.NL

Voor al uw benodigdheden
Geon h/o de Roysloot 4 b 2231 NZ Rijnsburg 071 - 7850396

SEKSEBEPALING VAN KROMSNAVELS
Vanaf € 13,00 per vogel, incl. BTW
Drs. S. Volger
ADC-Holland, Langedyk 15, 9071 XE Oude Leije
Website: www.adc-holland.com Tel.: 0518 - 419443

foto's: Piet Onderdelinden

Collage NKC, vlnr: Bruin geel intensief, Bruinopaal geel mozaïek type 1, Geel mozaïek type 1, Rood mozaïek type 1

Door Ger Essenberg

In Onze Vogels 6-2008 werd door mij de mozaïek- al uitvoerig beschreven, daarom wil ik nu meer aandacht aan de bruine geel intensieve kleurkanarie schenken. De (goud) bruine kleurkanarie behoort, naast de groene, tot de oudste kanariekleuren die we kennen. Tegenwoordig praten wij over de klassieke melanine in de bruin- of zwartserie, dus bruin geel intensief of schimmel en de zwart geel intensief of schimmel. Tot omstreeks de voorlaatste eeuwwisseling (± 1890-1900) vormden de groene en de bruine, al dan niet bont, samen met de gele wel zo ongeveer het gehele kleurenbezit van de toenmalige fokkers. Ook in de jaren daarna kon men de bruine, al dan niet met de z.g. hooggele bijkleur bij de fokkers in grote aantallen vinden. De oudere liefhebbers uit die tijd weten van de bruine te vertellen dat ze toen zo bruin waren als een koffieboon. Nadien is het met de gewone bruine snel bergafwaarts gegaan. Enerzijds omdat het mogelijk een iets minder spectaculaire kleur is, anderzijds werd het bruin er door allerlei onjuiste paringen beslist niet beter op. De genadeslag voor de gewone bruine kwam toen men hierin het oranje-rood ging fokken. Het resultaat hiervan was dat de veel warmere oranje-rode bruine kanarie ontstond, en de gewone bruine steeds meer verdrongen werd naar de achtergrond. De toekomst voor deze kleur is, anderzijds werd het bruin er door allerlei onjuiste paringen beslist niet beter op. Evenals de mode op dit moment weer teruggrijpt naar het oude, is dit ook bij de kanariekleuren het geval. Als we tegenwoordig de tentoonstellingscatalogi bekijken, zien we dat de kleurkanaries in de bruinserie weer in opmars zijn. Er worden meer doelgerichte paringen verricht, wat deze vogels ten goede komen. Om aan de weet te komen welke die doelgerichte paringen zijn, is het noodzakelijk enig inzicht in het ontstaan en wezen van de betreffende kleur. Aangezien alle kanaries uiteindelijk afstammen van de grauwoegroene wilde kanarie, doen we er goed aan elke kleurverandering ook ten opzichte van de groene kanarie te bekijken. Welnu, u weet dat de groene samengesteld is uit drie kleurcomponenten. Ten eerste het diep zwarte eumelanine te vinden in de streepjes, vleugel- en staartpennen. Ten tweede het bruin tot lichtbruine phaeomelanine dat we eigenlijk in de gehele bevedering aan kunnen treffen. Dus tussen de streepjes welke worden gevormd door het eumelanine. De grootste concentratie van dit bruine als het ware poedervormige phaeomelanine treffen we meestal op de rug aan. In de bevedering van de groene kanarie treffen we als derde component de gele vetkleurstof (carotenoïde) aan. Op een onbepaald moment, het juiste tijdstip is niet te achterhalen, kwam er uit de paring groen x groen, (andere kleuren had men op dat moment nog niet) een jong welke géén zwarte maar in plaats daarvan donkerbruine streepjes had. Ook de kleur van de vleugel- en staartpennen was niet zwart maar bruin. Op slag gaf dit de vogel een geheel ander aanzien. Door een spontane verandering in de erfelijke aanleg, dit gebeuren noemt men mutatie, werd er geen zwart eumelanine gevormd maar bruin eumelanine. Het in de groene al aanwezige bruine phaeomelanine evenals de gele vetkleurstof ondergingen geen kleurverandering.

De nieuw ontstane bruine kanarie werd gevormd door: donkerbruin eumelanine, bruin phaeomelanine en de gele vetkleurstof. Aangezien mutaties bij vogels altijd het eerst bij een pop tot uiting kan komen, moet de eerste bruine kanarie een popje geweest zijn. Men kon dat eerste bruine popje dus noodgedwongen alleen maar paren aan een groene man. De teleurstelling moet wel groot geweest zijn, men fokte dat jaar uit deze paring geen enkel bruin jong. Alle jongen hadden net als de vader, weer zwarte streepjes. Toen men het jaar daarop de groene zonen uit de bruine moeder aan een groen popje paarde kwamen opeens weer bruine jongen tevoorschijn. Dankzij de geweldige ontdekkingen, welke de onsterfelijke geworden Mendel op het gebied der erfelijkheidsleer deed, zijn we nu in staat het gebeuren van toen te verklaren. Nu weten we dat de overerfelijkheid van het zwarte eumelanine groter is dan dat van bruin eumelanine. Beter gezegd, het zwart is dominant (overheersend) t.o.v. het bruin eumelanine. Dit heeft tot gevolg, dat wanneer bij een bevruchting de aanleg voor zwart en bruin eumelanine samen komen, het bruin niet de kans krijgt om tot uiting te komen. Wel blijft de bruinaanleg latent (verborgen) in zo'n vogel aanwezig. Bij de huidige kleurkanaries behorende tot de klassieke melanine in de bruinserie moeten het bruine eumelanine en het bruine phaeomelanine maximaal bezitten. De donkerbruine eumelanine, in de vorm van bestreping in rug en flanken, moet duidelijk contrasteren met de grondkleur. De bestreping moet lang zijn en begint op de kop en loopt via de rug en flanken door in de richting van de staart. De flanken moeten een duidelijke bestreping bezitten, in harmonie met de rugbestreping. Voor zowel de intensieve als de schimmels is een duidelijk bestreppingspatroon een belangrijke eis. De breedte van de bestreping mag voor intensieve vogels niet breder zijn dan het tussenliggende gedeelte. Voor schimmels en mozaïeken mag de bestreping iets breder zijn dan voor de intensieve exemplaren. Het melaninebezit begint aan de snavelbasis. Door de korte bevedering zal de kop iets donkerder overkomen dan de rest van de bevedering. Bij de vleugel- en staartpennen en in de dekveren moet het melanine beginnen in de schacht van de veer en bijna de gehele veer melaniseren. Alleen aan de vaanzijde van de veer moet de grondkleur zichtbaar zijn. Melaninestippen onder de snavel, welke zich meestal bevinden tussen de baardstrepen, zijn niet toegestaan. Bij de mozaïeken mogen deze stippen wel aanwezig zijn. Voor de intensieve exemplaren wordt een duidelijke, lange bestreping op een egale grondkleur gevraagd. Tussen de bestreping geen zichtbaar bruin phaeomelanine maar een duidelijk zichtbare (donkere) grondkleur. Voor de schimmels wordt eveneens een duidelijke, lange bestreping op een zuivere en donkere grondkleur gevraagd met maximaal zichtbaar bruin phaeomelanine over de gehele vogel. Door de sterke aanwezigheid van melanine bij deze kleurslag, zal de lipochroomkleur iets minder sterk doorkomen. Ook bij de bruine vogels met een witte lipochroomkleur maken we het onderscheid tussen intensief en schimmel, net zoals bij de vogels met geel en rood lipochroom. De snavel, poten en nagels moeten bruin en eenkleurig zijn. Bekijk ook eens de Standaardeisen kleurkanaries 2009.